

pismo organizacji pozarządowych
województwa warmińsko-mazurskiego

ISSN 1427-5856

pozarządowiec

styczeń–marzec • nr 1–3(93) 2008 • rok XII

SZANSA DLA INICJATYW LOKALNYCH

DIAGNOZA POTRZEB

REZULTATY TO OSIĄGNIĘTE CELE

KĄCIK BENEFICJENTA

Elbląskie Stowarzyszenie
Wspierania Inicjatyw
Pozarządowych

ESWIP

OD REDAKCJI

Miło nam jest przedstawić Naszym czytelnikom kolejne wydanie „Pozarządowca” poświęcone Europejskiemu Funduszowi Społecznemu. Rok 2008 otworzył przed nami nowe perspektywy związane z możliwością wykorzystania środków finansowych Europejskiego Funduszu Społecznego. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom wszystkich zainteresowanych uzyskaniem dofinansowania z Unii Europejskiej zebraliśmy w tym numerze najważniejsze informacje o tym co dzieje się i co jest ważne w temacie EFS i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Szczególnie zachęcam do zapoznania się tekstem Dagmary Bielawskiej „Szansa dla inicjatyw lokalnych”, który przedstawia możliwości wsparcia lokalnych społeczności w rozwiązywaniu problemów z jakimi spotykają się wokół siebie. Wartym uwagi jest także artykuł „Diagnoza potrzeb, czyli łać wodę czy pomóc naprawdę potrzebującym?” autorstwa Bartłomieja Głuszaka - doświadczonego animatora Regionalnego Ośrodka EFS w Elblągu.

Znajdą Państwo tutaj cenną wiedzę o tym, dlaczego diagnoza jest potrzebna i jak diagnoza powinna zostać przygotowana. Bardzo ważny temat poruszyła w swoim tekście Beata Wachniewska, która korzystając ze swojego doświadczenia jako koordynator projektów przedstawiła biurokratyczną stronę realizacji przedsięwzięć dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Pierwszy kwartał tego roku przyniósł nam także wiele zmian w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki. Najważniejszą z nich jest zmiana zasad finansowania programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, która wpłynęła na dokumentację konkursową i generator wniosków. Ten ostatni w końcu po wielu prośbach został przygotowany i udostępniony w formie, w której możemy korzystać z niego bez potrzeby łączenia się z internetem.

Chcielibyśmy aby rok 2008 był dla nas wszystkich czasem realizacji nowych inicjatyw i pomysłów. Zachęcamy Państwa abyście również z pomocą naszego Regionalnego Ośrodka EFS realizowali swoje przedsięwzięcia. Z naszej strony obiecujemy na bieżąco informować Was o wszelkich nowościach związanych z Europejskim Funduszem Społecznym oraz o ofercie naszego ośrodka.

Zapraszam do lektury.
Marcin Grajkowski
redaktor prowadzący
specjalista ds. informacji i promocji
Regionalnego Ośrodka EFS w Elblągu

T E L E W I Z J A
OBYWATELSKA

CHCEMY CIĘ POKAZAĆ

**W KAŻDY CZWARTEK
W TELEWIZJI ELBLĄSKIEJ**

KONTAKT: ELBLĄG, UL. ZWIĄZKU JASZCZURCZEGO 17, TEL. 055 236 27 16
E-MAIL: REDAKCJA@ESWIP.ELBLAG.PL

Projekt współfinansowany
ze środków Unii Europejskiej
w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

POLSKA AGENCJA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
POLISH AGENCY FOR ENTERPRISE DEVELOPMENT

**Regionalny
Ośrodek EFS**

SPIS TREŚCI

Aktualności	3
PO KL w warmińsko-mazurskiem	6
<i>Agnieszka Woda</i>	
Idea wsi tematycznej – czyli EFS na wsi	8
<i>Anna Lebek</i>	
Szansa dla inicjatyw lokalnych	10
<i>Dagmara Bielawska</i>	
Diagnoza potrzeb, czyli łać wodę czy pomóc naprawdę potrzebującym?	12
<i>Bartłomiej Głuszak</i>	
Czy zaszła zmiana?	
Rezultaty to osiągnięte cele	14
<i>Monika Hausman-Pniewska</i>	
Dokumentacja realizacji projektu – koordynator kontra papierki?	19
<i>Beata Wachniewska</i>	
Kącik beneficjenta, czyli odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania	22
<i>Maciej Bielawski</i>	
Pilotaż w WUP	25
<i>Eliza Popławska-Jodko</i>	

Stowarzyszenie jest członkiem

Sieci Wspierania Organizacji

Pozarządowych SPLOT

Sieci Wspierania Organizacji

Pozarządowych

Województwa Warmińsko-Mazurskiego „HEROLD”

pozarządowiec

PISMO INFORMACYJNE
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wydawca:

Elbląskie Stowarzyszenie

Wspierania Inicjatyw Pozarządowych

Redagują:

Marcin Grajkowski (red. prow.), Beata Wachniewska,
Arkadiusz Jachimowicz (współpraca)

Adres:

82-300 Elbląg, ul. Związku Jaszczurczego 17;
tel./fax: 055 236 27 16, 055 235 33 88;
e-mail: eswip@eswip.elblag.pl

Internetowa edycja pism dostępna jest pod adresem:

<http://www.eswip.elblag.pl>

Opracowanie graficzne i skład komputerowy:

ILKA, tel. 0600 49 40 11,
e-mail: marek@wydawnictwo-ilka.pl

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Zastrzegamy sobie prawo skracania tekstów i zmiany tytułów.

Autorzy tekstów prezentują swoje własne opinie.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

AKTUALNOŚCI

POMOC PUBLICZNA W PROGRAMACH OPERACYJNYCH 2007–2013. PORADNIK DLA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Pomoc publiczna w programach operacyjnych 2007–2013. Poradnik dla administracji publicznej to praktyczny poradnik, który ma za zadanie przybliżyć zagadnienia pomocy publicznej osobom zatrudnionym w instytucjach publicznych, odpowiedzialnych za wdrażanie programów operacyjnych lub za realizację konkretnych projektów finansowanych w ramach tych programów.

Adresatami poradnika są przede wszystkim osoby zaangażowane w realizację regionalnych programów operacyjnych, dlatego też praktyczne przykłady zamieszczone w materiale dotyczą przede wszystkim takich rodzajów projektów, które są charakterystyczne dla programów regionalnych. Jednakże, podstawowe zasady dotyczące udzielania pomocy publicznej, omówione w poradniku, mają charakter uniwersalny.

Wyjaśnienia i interpretacje zawarte w poradniku oraz w komentarzach do aktów prawnych, mają charakter ocen eksperckich.

Poradnik dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>

Źródło: <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>
informację znajdziesz także na stronie: <http://www.elblag.roEFS.pl>

NOWA WERSJA ZASAD FINANSOWANIA PROGRAMU KAPITAŁ LUDZKI

Informujemy, że Instytucja Zarządzająca PO KL zatwierdziła zmienioną wersję Zasad finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wprowadzone zmiany w dokumencie dotyczą przede wszystkim:

- ustanawiania zabezpieczeń prawidłowego wykonania umowy (pkt 1.3.1.3);
- zabezpieczenia wkładu własnego w projektach (pkt 1.3.1.4);
- doprecyzowania zapisów dotyczących kosztów bezpośrednich (pkt 2.1.1);
- zmian dotyczących kosztów pośrednich – zgodnie ze zmienioną wersją Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL (pkt 2.1.2);

- doprecyzowania kwestii cross-financingu (pkt 2.1.3);
- zmian w zakresie obowiązku prowadzenia wyodrębnionej ewidencji wydatków projektu (pkt 3.1.1);
- dokonywania przesunięć przez beneficjenta bez konieczności informowania instytucji będącej stroną umowy (pkt 3.1.6);
- wzorów dokumentów programowych, w tym umowy o dofinansowanie projektu, wniosku o płatność, poświadczeń i deklaracji wydatków.

W związku z faktem, że ww. dokument zawiera zapisy wynikające ze zmienionej wersji Wytycznych w za-

kresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL należy przyjąć, że przepisy przejściowe dotyczące przyjęcia Wytycznych stosuje się również do Zasad finansowania PO KL. W związku z powyższym, Zasady finansowania PO KL obowiązują od dnia 10 marca 2008 r.

Dokumenty szczegółowo opisujące zmiany dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>

Źródło: <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>
informację znajdziesz także na stronie: <http://www.elblag.roEFS.pl>

GENERATOR WNIOSKÓW APLIKACYJNYCH DLA PO KL – WERSJA OFF-LINE

W odpowiedzi na Państwa prośby w 17 marca 2008 r. udostępniona została wersja off-line Generatora Wniosków

Aplikacyjnych. Aplikacja występuje pod nazwą Generator Wniosków Aplikacyjnych – Edytor i można ją zainstalować lo-

kalnie na komputerze użytkownika, tym samym w trakcie pracy nie będzie wymagane stałe podłączenie do sieci Internet.

Udostępnione narzędzie jest wersją beta (testową), które w przypadku korzystania z przeglądarki Internet Explorer 6.0 nie obsługuje funkcji podgląd wydruku po wybraniu z górnego menu opcji „Podgląd”. Ponadto nie właściwie funkcjonuje mechanizm wyświetlania pomocy po wybraniu przycisku „Pomoc”. Pozostałe mechanizmy działają poprawnie. Produkcyjna (ostateczna) wersja generatora zostanie udostępniona po rozwiązaniu ww. braku funkcjonalności. Dodatkowo zostanie dodany mechanizm automatycznej aktualizacji aplikacji do wersji udostępnionej na serwerze.

Generator Wniosków Aplikacyjnych – Edytor jest kompatybilny z następującymi systemami operacyjnymi: Windows 2000/XP/Vista.

Rozpoczynając instalację aplikacji lokalnie na komputerze użytkownika proszę zapoznać się z Instrukcją instalacji aplikacji Generator Wniosków Aplikacyjnych – Edytor.

Przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu prosimy o wczytanie pliku XML do Generatora Wniosków Aplikacyjnych dostępnego przez Internet w celu uniknięcia sytuacji, że wniosek zostanie złożony w innej wersji aplikacji niż aktualnie obowiązująca oraz dokonania ostatecznej:

- walidacji danych;
- zapisania ostatecznej wersji wniosku do pliku XML;
- wygenerowania pliku PDF w celu wydrukowania wniosku o dofinansowanie projektu.

Informujemy, że istnieje możliwość zgłaszania problemów w funkcjonowaniu oraz proponowanych usprawnień do Generatora Wniosków Aplikacyjnych – Edytor. Zgłoszenia należy kierować na adres poczty elektronicznej: gwa-pokl@mrr.gov.pl

Źródło: <http://www.efs.gov.pl/>

informację znajdziesz także na stronie:

<http://www.elblag.roEFS.pl>

INICJATYWY LOKALNE W PROGRAMIE KAPITAŁ LUDZKI

Nawet niewielkie wsparcie finansowe ze strony Europejskiego Funduszu Społecznego oraz współdziałanie społeczności lokalnej mogą pomóc w rozwiązywaniu lokalnych problemów. Celowi temu służyć mają, przewidziane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, projekty konkursowe dotyczące oddolnych inicjatyw lokalnych w zakresie rynku pracy (Działanie 6.3), integracji społecznej (Działanie 7.3) oraz edukacji (Działanie 9.5).

Wsparcie inicjatyw oddolnych realizować ma zasadę empowerment: pozwalać grupom, których dotyczą problemy społeczne na udział w działaniach i decyzjach podejmowanych na ich rzecz. Dotychczasowe doświadczenia wdrażania funduszy strukturalnych wskazują, że realizacja zasady empowerment wpływa na skuteczność rozwiązywania problemów społecznych na poziomie gminy, czy powiatu.

Wsparcie w postaci małych grantów o maksymalnej wysokości 50 tysięcy złotych mogą uzyskać społeczności lokalne gmin wiejskich, miejsko-wiejskich

oraz miast do 25 tysięcy mieszkańców. Oddolny charakter inicjatyw oznacza, iż wsparcie powinno dotyczyć rozwiązania problemu, w sformułowanie którego zostanie aktywnie włączona społeczność lokalna lub zaspokajając potrzeby tej społeczności. Stąd też wśród beneficjentów projektów konkursowych powinny znaleźć się m.in. samorzady lokalne, działające na terenie danej gminy organizacje pozarządowe i organizacje partnerów społecznych, czy utworzone w ramach programów rolnych Lokalne Grupy Działania. W ramach partnerstw współdziałać mogą również stowarzyszenia zwykle, jednostki kościelne i inne grupy.

Małe granty w ramach Działania 6.3 mają wspierać społeczności lokalne w zakresie aktywizacji zawodowej, poprawy zdolności mieszkańców do zatrudnienia oraz rozwoju usług aktywizacyjnych (poza instrumentami objętymi zasadami pomocy publicznej). Wspierane mogą być również lokalne inicjatywy szkoleniowe i doradcze w zakresie aktywizacji zawodowej oraz rozwój dialogu i partnerstwa społecznego

na poziomie lokalnym. Łączna alokacja na małe granty w działaniu 6.3 wynosi 30 mln euro.

W Działaniu 7.3, którego łączna alokacja to blisko 109 mln euro, wsparcie uzyskują projekty przyczyniające się do integracji społecznej i rozwoju usług społecznych (z wyłączeniem objętych pomocą publiczną) na obszarach wiejskich. Małe granty mogą być również przyznawane na wsparcie inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz na rozwój dialogu i partnerstwa społecznego.

Małe granty są również dostępne dla oddolnych inicjatyw edukacyjnych mających na celu pobudzenie środowisk lokalnych i ich zaangażowanie na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia ich mieszkańców. Ponadto, wsparcie w Działaniu 9.5 uzyskują projekty podnoszenia kwalifikacji i wykształcenia mieszkańców oraz rozwoju usług edukacyjnych, a także działania informacyjno-promocyjne, szkoleniowe i doradcze

w tym zakresie. Na wsparcie projektów z zakresu edukacji przewidziano 150 mln euro.

Tym, co odróżnia małe granty od innych Działań PO KL jest przede wszystkim:

- łatwość dostępu do nich dla organizacji o niskim potencjale i mniejszym doświadczeniu w pozyskiwaniu środków unijnych,
- niewielka kwota wsparcia pozwala na prostsze i szybsze rozliczenie projektu,

- małe projekty w ramach Działań 6.3, 7.3 i 9.5 są otwarte dla bardzo szerokiej grupy beneficjentów, pozwalając na udział w projekcie, takich partnerów jak ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich, sołectwa,
- projektodawcom została zostawiona swoboda, co do wyboru typu działania, co pozwala na realizację projektów w najlepszy sposób odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej.

Co ważne – zgodnie z zasadą empowerment – projekty realizowane w ramach Działań 6.3, 7.3 i 9.5 pozwalają społecznościom lokalnym na podejmowanie i realizację własnych inicjatyw w zakresie rynku pracy, integracji społecznej i edukacji oraz na udział w przeprowadzaniu zmiany społecznej w środowisku lokalnym.

Źródło: <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>
informację znajdziesz także na stronie:
<http://www.elblag.roEFS.pl>

WPLYW FUNDUSZY EUROPEJSKICH NA GOSPODARKE

Od momentu uruchomienia programów współfinansowanych z funduszy europejskich realizowano ponad 80,7 tys. projektów o łącznej wartości 96,9 mld zł, z czego zakończono 49 tys. projektów, czyli ok. 61 proc. Ich wartość to ponad 16 mld zł, przy czym wsparcie ze środków europejskich wynosiło ponad 7,7 mld zł. Rezultaty wdrażania funduszy unijnych są coraz bardziej widoczne. O ich wpływie zarówno na polską gospodarkę, jak i na sferę społeczną dyskutowano 27 marca 2008 r. podczas konferencji zorganizowanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Podczas spotkania zaprezentowano raport „Oddziaływanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na gospodarkę Polski w okresie 2004 – I połowa 2007”.

Najwięcej spośród wszystkich realizowanych projektów – ponad 80 proc. – dotyczy sektora produkcyjnego. 9 proc. projektów to działania mające na celu rozwój zasobów ludzkich, a prawie 5 proc. to przedsięwzięcia infrastrukturalne. Ponad 56 proc. wartości wszystkich realizowanych projektów stanowią inwestycje z zakresu infrastruktury, 32,5 proc. przedsięwzięcia dotyczące sektora

produkcyjnego, a 9,5 proc. projekty związane z rozwojem zasobów ludzkich. Jeśli chodzi o rozkład unijnego wsparcia, to najwięcej europejskich funduszy – prawie 59 proc. całej alokacji na lata 2004–2006 – zasililo rozwój infrastruktury transportowej i środowiskowej. Natomiast niewielki jest udział wsparcia przeznaczanego na B+R i rozwój społeczeństwa informacyjnego.

– Ponad 51 proc. wartości wdrażanych projektów realizuje cele proliźbońskie – mówiła podczas konferencji wiceminister rozwoju regionalnego Hanna Jahns. – To bardzo dobry wynik – podkreśliła.

Doświadczenia lat 2004–2007 pokazują, że realizowana jest duża liczba projektów o małej wartości. Dotyczy to w szczególności projektów z zakresu infrastruktury transportowej (budowy i modernizacji dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych). – W kolejnych latach powinniśmy skupić się na większych projektach o dużym znaczeniu w skali całego kraju – mówiła wiceminister Hanna Jahns.

Ok. 6 proc. wszystkich wydatków poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego stanowiło wsparcie

wspólnotowe. Środki te pozwoliły na realizację wielu lokalnych inicjatyw, które nie byłyby możliwe bez unijnej pomocy. Jednostki samorządu terytorialnego realizowały projekty o wartości 36,5 mld zł, co stanowiło 40,5 proc. wartości projektów ogółem. Dofinansowanie tych projektów wynosi 21,8 mld zł, co stanowi 46,1 proc. całości unijnego dofinansowania.

Prawie we wszystkich województwach dominowało dofinansowanie projektów infrastrukturalnych (przeciętnie 67 proc. całego dofinansowania krajowego). Województwa Polski wschodniej dwukrotnie więcej środków unijnych niż przeciętnie przeznaczały na wspieranie projektów z zakresu rozwoju zasobów ludzkich. Natomiast województwa wyżej rozwinięte – większą niż przeciętnie część środków inwestowały w projekty infrastrukturalne.

Więcej informacji na temat wpływu funduszy europejskich na rozwój gospodarczy i społeczny można znaleźć w dokumentach opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego na stronie internetowej ministerstwa pod adresem <http://www.mrr.gov.pl>

Źródło: <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>

Jestem bardzo zadowolony z zainteresowania konkursem pilotażowym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, bowiem potwierdza ono potężny potencjał drzemiący w mieszkańcach województwa warmińsko-mazurskiego. Tylko skuteczna współpraca z partnerami społecznymi, zwłaszcza ze szczebla lokalnego pozwoli nam właściwie wykorzystać fundusze unijne i spowodować trwały rozwój społeczno-gospodarczy naszego regionu.

PO KL W WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Agnieszka Woda

Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007–2013 daje w niespotykanym dotąd zakresie województwu warmińsko-mazurskiemu szansę na wsparcie finansowe rozwoju zasobów ludzkich w wysokości 312,8 mln euro. Alokacja środków PO KL w regionie wynosi 308 euro na jednego mieszkańca i jest wyższa niż średnia w kraju, tj. 263 euro.

Stwarza to wielką szansę na przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego w naszym województwie, wzrost zatrudnienia oraz zwiększenie spójności społecznej oraz gospodarczej m.in. poprzez pełniejsze wykorzystanie zasobów pracy, wzrost konkurencyjności gospodarki, zmniejszenie skali wykluczenia społecznego, podniesienie jakości kapitału ludzkiego w trakcie kształcenia i szkoleń oraz poprawy efektywności zarządzania w administracji publicznej i jakości świadczonych usług publicznych.

W celu upowszechnienia informacji na temat programu od 19 listopada do 19 grudnia 2007 r. we wszystkich powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

trwała akcja informacyjno-promocyjna programu, w której przeszkolono blisko 1200 osób m. in. z zakresu priorytetów i obszarów wsparcia programu, szczegółowego opisu działań w ramach Priorytetu IX oraz montażu finansowego wniosków.

W szkoleniach wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych, in-

stytucji pomocy społecznej, instytucji edukacyjnych i szkoleniowych, organizacji pozarządowych oraz partnerzy społeczno-gospodarczy.

Dnia 19 listopada 2007 r. ogłoszono również konkurs pilotażowy na nabór wniosków o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecz-

Spotkanie informacyjno-promocyjne PO KL w powiatach warmińsko-mazurskiego

Wśród najczęstszych błędów, które pojawiły się podczas oceny formalnej złożonych wniosków i tym samym decydowały o odrzuceniu wniosków należy wymienić:

- nieprawidłowo potwierdzone załączniki (brak daty, brak pieczęci, brak parafy, brak sformułowania „za zgodność z oryginałem”)
- partner nieupoważniony do podpisania listu intencyjnego i współrealizacji projektu;
- brak pliku XML/PDF lub plik źle zapisany na nośniku;
- brak wymaganych załączników finansowych;
- niezpełnione wszystkie wymagane pola wniosku;
- wnioskodawca nieupoważniony do złożenia wniosku aplikacyjnego;
- wniosek nie został podpisany przez osobę upoważnioną (brak podpisu

lub wniosek podpisany przez osobę nieupoważnioną);

- projekt skierowany do niewłaściwej grupy docelowej
- brak tożsamej sumy kontrolnej wersji papierowej i elektronicznej wniosku
- projekt nie stanowi odpowiedzi na konkurs (projekt innowacyjny bądź ponadnarodowy)
- brak drugiego egzemplarza wniosku aplikacyjnego;
- przekroczona górna granica wartości finansowej projektu;
- brak listu intencyjnego;
- okres realizacji dłuższy niż 12 miesięcy;
- wniosek złożony na niewłaściwym formularzu.

W wyniku oceny formalnej 157 wniosków zostało zakwalifikowanych do oceny merytorycznej. Obecnie trwa ocena merytoryczna wniosków.

Oczekuje się, że w województwie warmińsko-mazurskim PO KL swoim wsparciem obejmie m.in.: osoby fizyczne zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, osoby bezrobotne i poszukujące pracy, pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej podnoszących swoje kwalifikacje, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, przedsiębiorstwa, osoby biorące udział w stażach i szkoleniach praktycznych, szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne realizujące projekty rozwojowe, nauczycieli doskonalący się zawodowo, oraz grupy społeczności lokalnych realizujące inicjatywy na rzecz aktywności zawodowej, wykształcenia oraz aktywnej integracji. ■

Artykuł współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

IDEA WSI TEMATYCZNEJ – CZYLI EFS NA WSI

Anna Tebek

Idea wioski tematycznej to jeden ze sposobów ożywiania gospodarki wiejskiej. Idea ta to model rozwiązania opracowany przez „Partnerstwo Razem,” mający zapewnić zwiększenie aktywności gospodarczej – głównie w sferze samozatrudnienia – opartej na lokalnych umiejętnościach i zasobach oraz budowaniu i umacnianiu więzi społecznych, sprzyjających tworzeniu nowych struktur i systemów wsparcia aktywizacji zawodowej.

W grudniu 2007 roku dwa projekty stworzone przez lokalne instytucje i

organizacje uzyskały dofinansowanie na realizację swoich działań, które finansowane są przez Fundację Fundusz Współpracy przy udziale środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL. Oba projekty skierowane zostały do społeczności wiejskiej miejscowości: Aniołowo oraz trzech miejscowości gminy Tolkmicko: Kadyń, Suchacza i Pogrodzia. W ramach projektów: „Na królewskim szlaku – w stronę wsi tematycznej” (gm. Tolkmicko) oraz „Anielskie smaki – dia-

belskie atrakcje” (Aniołowo) mieszkańcy mogą wdrażać w swoich miejscowościach ideę wsi tematycznych. Realizacja projektów skierowana do mieszkańców poszczególnych miejscowości ma za zadanie zaktywizować mieszkańców tak, aby ułatwić im wchodzenie i powrót na rynek pracy oraz pokazać wieś – wieś tematyczną, jako funkcjonującą swobodnie firmę, która oferuje ukierunkowany kompleksowy produkt turystyczny.

Proces tworzenia wsi tematycznej w trzech miejscowościach gminy Tolkmicko

micko – Kadynach, Pogrozdziu i Suchaczu został zapoczątkowany na spotkaniach otwierających projekt w styczniu br. Podczas spotkań, oprócz informacji dotyczących działań projektu „Na królewskim szlaku – w stronę wsi tematycznej” (miejscowości te położone są na dawnym tzw. królewskim szlaku poczty Cesarza Wilhelma I) oraz przedstawienia idei wsi tematycznej, przeprowadzona została dyskusja z mieszkańcami, mająca na celu wypracowanie tematu przewodniego dla poszczególnych miejscowości. Kontynuacją i umocnieniem tego działania w lutym br. były warsztaty poświęcone planowaniu strategicznemu dla mieszkańców przyszłych wsi tematycznych przeprowadzone w Aniołowie – będącym jedyną wsią tematyczną w naszym regionie. Mieszkańcy dzięki dwudniowym wyjazdowym warsztatom mogli, w oderwaniu od codziennych obowiązków i prac, zainicjować swoje pomysły na rozwój własnej miejscowości. Aniołowo jako wieś tematyczna – Wioska Aniołów, posiada bazę lokalnego dziedzictwa kulinarnego m.in. racuchy zwane „ruchańcami” czy specjalne nalewki jak „diabelska kita” oraz „anielska pokusa.” Mieszkańcy miejscowości Pogrozdzie pracują nad stworzeniem Wioski Dzieci, Suchacz stanie się w przyszłości Wioską Kaprów, a Kadyny – Cesarskimi Kadynami. Na pewno i tu kreatywność mieszkańców pozwoli na stworzenie różnych ciekawostek związanych z tematem przewodnim.

Aby poznać kompleksowość produktu oferowanego przez wieś tematyczną mieszkańcy tych miejscowości uczestniczyć w wyjeździe studyjnym do wsi tematycznych „Partnerstwa Razem” pod Koszalinem. We wszystkich miejscowościach uczestnicy wyjazdu mogli wziąć udział w zajęciach prowadzonych przez ich mieszkańców, spróbować lokalnych produktów oraz wymienić się doświadczeniami związanymi z aktywizacją lokalnej społeczności pod kątem tworzeniem wsi tematycznej. W Sierakowie Sławińskim – Wiosce Hobittów uczestnicy obejrzeni tamtejszą infrastrukturę, jak z tolkienowskiej prozy, oraz wzięli udział w grze terenowej przygotowanej przez mieszkańców. W miejscowości Iwęcino – Wiosce Końca Świata mogli zapoznać się z architekturą tamtejszego XVII-wiecznego kościoła z zabytkową polichromią przedstawiającą Sąd Ostateczny oraz zwiedzić galerię powstałą w jednym z zabudowań gospodarczych, w której zaprezentowane zostały produkty stworzone przez samych mieszkańców tj. koronkowe serwetki, drewniane szkatułki itp. Podgórkę – Kraina Bajek i Rowerów, odkryła przed gośćmi tajniki m.in. specyfiki tworzenia ozdobnych świec z wosku pszczelego, zajęć artystyczno-rękodzielniczych w specjalnie stworzonych pracowniach – ceramicznej i modelarskiej oraz gospodarstwa edukacyjne Hanki i Rumcajsa połączone z nauką lepienia pierogów i ich degusta-

cją. W miejscowości Paproty uczestnicy wyjazdu poznali paprockie labirynty oraz uczestniczyli w minikursie wikliniarstwa przygotowanym przez Zdzisława Kwaska.

Podczas gdy mieszkańcy miejscowości Kadyny, Suchacz i Pogrozdzie wybierają dla siebie tematy przewodnie, planują rozwój swojej miejscowości i poznają specyfikę idei wsi tematycznej, w miejscowości Aniołowo mieszkańcy w ramach swojego projektu aktywnie uczestniczą w przygotowanych kursach: kulinarnym, komputerowym, ceramicznym, rzeźbiarskim oraz kuglarskim. Jednocześnie opracowują ofertę turystyczną Aniołowa i drogi jej promocji planując wygląd ulotek czy strony internetowej. W ramach obu projektów wypracowane zostaną strategie tworzenia wsi tematycznej dla każdej z miejscowości. Inauguracją prac, spotkań, warsztatów oraz szkoleń będą zorganizowane w maju wydarzenia lokalne: 10 maja w Kadynach, 17 maja w Pogrozdziu, 24 maja w Aniołowie – „Złot Miłośników Aniołów” a 30 maja w Suchaczu, na które serdecznie zapraszamy.

Realizatorem projektu „Na królewskim szlaku – w stronę wsi tematycznych” jest Gmina Tolkmicko. Projekt „Anielskie smaki – diabelskie atrakcje” wdraża w życie Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Rozwoju Wsi „Aniołowo”. ■

NUMERY ARCHIWALNE PISMA DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE
WWW.ESWIP.ELBLAG.PL

SZANSA DLA INICJATYW LOKALNYCH

Dagmara Bielawska

Nikt lepiej nie rozumie problemów lokalnych niż ludzie, którzy muszą się z nimi zmagać na co dzień. Tylko oni są w stanie odpowiednio zareagować na trudności, jakie dotyczą społeczności lokalne. Niestety, ich chęci i działania często natrafiają na bariery, głównie o charakterze materialnym. Na szczęście teraz mogą liczyć na duże wsparcie. A wszystko dzięki przewidzianym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, projektom konkursowym dotyczącym oddolnych inicjatyw lokalnych.

Dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu funduszy strukturalnych, zwłaszcza Europejskiego Funduszu Społecznego wskazują, że jednym z czynników determinujących skuteczność rozwiązywania problemów społecznych na poziomie lokalnym (gminnym, powiatowym) jest stosowanie zasady empowerment. Wedle jej założeń należy pozwalać grupom, dotkniętym problemami społecznymi na udział w działaniach i decyzjach podejmowanych na ich rzecz.

Minione lata udowodniły, że nawet niewielkie wsparcie finansowe ze oraz współdziałanie społeczności lokalnej mogą pomóc w rozwiązywaniu lokalnych problemów. Dlatego w nowym Okresie Programowania Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007–2013 (w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki), przewidziano dofinansowywanie oddolnych inicjatyw lokalnych.

KTO MOŻE UZYSKAĆ WSPARCIE

Wsparcie w postaci małych grantów o maksymalnej wysokości 50 tysięcy złotych mogą uzyskać społeczności

lokalne gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tysięcy mieszkańców. Oddolny charakter inicjatyw oznacza, iż wsparcie powinno dotyczyć rozwiązania problemu, w sformułowanie którego zostanie aktywnie włączona społeczność lokalna lub zaspokajając potrzeby tej społeczności. Stąd też wśród beneficjentów projektów konkursowych powinny znaleźć się m.in. samorządy lokalne, działające na terenie danej gminy organizacje pozarządowe i organizacje partnerów społecznych, czy utworzone w ramach programów rolnych Lokalne Grupy Działania. W ramach partnerstw współdziałać mogą również stowarzyszenia zwykłe, jednostki kościelne i inne grupy.

NA CO PRZEZNACZANE BĘDĄ DOTACJE

Małe granty przewidziane w PO KL pozwalają społecznościom lokalnym na podejmowanie i realizację własnych inicjatyw w zakresie rynku pracy (Działanie 6.3), integracji społecznej (Działanie 7.3) i edukacji (Działanie 9.5) oraz na udział w przeprowadzaniu zmiany społecznej w środowisku lokalnym.

1. Obszar rynku pracy

Obszary wiejskie są miejscem koncentracji wielu negatywnych zjawisk w obszarze zatrudnienia. Należą do nich m.in.: występowanie bezrobocia ukrytego, jakość kapitału ludzkiego oraz znacznie mniej korzystna struktura bezrobocia pod względem wykształcenia niż na obszarach miejskich. Znaczącym problem jest również zbyt

niski stopień aktywności mieszkańców wsi w zakresie samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społeczności wiejskich w obszarze zatrudnienia.

W związku z powyższym konieczne jest stymulowanie zmian, prowadzących do redukcji bezrobocia oraz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, zamieszkujących na obszarach wiejskich.

Małe granty w ramach Działania 6.3 mają wspierać społeczności lokalne w zakresie aktywizacji zawodowej, poprawy zdolności mieszkańców do zatrudnienia oraz rozwoju usług aktywizacyjnych (poza instrumentami objętymi zasadami pomocy publicznej). Wspierane mogą być również lokalne inicjatywy szkoleniowe i doradcze w zakresie aktywizacji zawodowej oraz rozwój dialogu i partnerstwa społecznego na poziomie lokalnym. Łączna alokacja na małe granty w działaniu 6.3 wynosi 30 mln euro.

2. Obszar integracji społecznej

Na obszarach wiejskich obserwuje się również wiele problemów związanych z niskim poziomem życia i zagrożeniem wykluczeniem społecznym, które jest znacznie silniejsze na terenach nisko zurbanizowanych. Wykluczenie społeczne w istotny sposób jest powiązane z występowaniem ubóstwa, dotyczącego w głównej mierze osoby bezrobotne, z niskim poziomem wykształcenia, zamieszkujące na wsi. Zasięg ubóstwa skrajnego i jednocześnie liczba osób żyjących poniżej re-

latywnej granicy ubóstwa jest na terenach wiejskich kilkakrotnie wyższa niż w miastach.

Problem marginalizacji społecznej, długotrwałego bezrobocia i braku kwalifikacji zawodowych adekwatnych do potrzeb rynku pracy w znacznie większym stopniu dotyczy mieszkańców terenów wiejskich, gdzie świadomość wagi rozwoju kapitału ludzkiego jest niższa niż w przypadku mieszkańców miast. Znacznie zintensyfikowane nasilenie czynników sprzyjających marginalizacji wpływa bezpośrednio na niewielką liczbę oddolnych działań podejmowanych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Jako znaczący problem należy postrzegać również niski stopień aktywności mieszkańców wsi w zakresie samoorganizacji i podejmowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Dlatego w Działaniu 7.3, którego łączna alokacja to blisko 109 mln euro, wsparcie uzyskują projekty przyczyniające się do integracji społecznej i rozwoju usług społecznych (z wyłączeniem objętych pomocą publiczną) na obszarach wiejskich. Małe granty mogą być również przyznawane na wsparcie inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz na rozwój dialogu i partnerstwa społecznego.

3. Obszar edukacji

Na terenach wiejskich obserwuje się również problemy w dziedzinie edukacji, do której dostęp na obszarach wiejskich jest znacznie trudniejszy niż w dużych aglomeracjach miejskich. Świadomość wielu mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie wagi edukacji i wykształcenia dla życia zawodowego i społecznego jest niższa niż w przypadku mieszkańców miast. W rezultacie zjawiska te ogniskują się w negatywnych wskaźnikach edukacyjnych w odniesieniu do obszarów wiejskich: m.in. niższym poziomie wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich, niższym stopniem upowszechnienia edukacji przedszkolnej, gorszymi osiągnięciami edukacyjnymi uczniów pochodzących z obszarów wiejskich czy niższym stopniem upowszechnienia kształcenia ustawicznego. Na tym tle jako znaczący problem należy postrzegać zbyt niski stopień aktywności mieszkańców wsi w zakresie samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społeczności wiejskich w obszarze edukacji.

W związku z powyższym małe granty przewidziane w PO KL są również dostępne dla oddolnych inicjatyw edukacyjnych mających na celu pobudzenie środowisk lokalnych i ich zaangażowanie na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia ich mieszkańców. Ponadto,

wsparcie w Działaniu 9.5 uzyskują projekty podnoszenia kwalifikacji i wykształcenia mieszkańców oraz rozwoju usług edukacyjnych, a także działania informacyjno-promocyjne, szkoleniowe i doradcze w tym zakresie. Na wsparcie projektów z zakresu edukacji przewidziano 150 mln euro.

DLACZEGO WARTO?

Tym, co odróżnia małe granty od innych Działań PO KL jest przede wszystkim:

- łatwość dostępu do nich dla organizacji o niskim potencjale i mniejszym doświadczeniu w pozyskiwaniu środków unijnych,
- niewielka kwota wsparcia pozwala na prostsze i szybsze rozliczenie projektu,
- małe projekty w ramach są otwarte dla bardzo szerokiej grupy beneficjentów, pozwalając na udział w projekcie, takich partnerów jak ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich, sołectwa,
- projektodawcom została zostawiona swoboda, co do wyboru typu działania, co pozwala na realizację projektów w najlepszy sposób odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej. ■

Artykuł opracowany na podstawie informacji zamieszczonych na portalu www.fundusze-strukturalne.gov.pl oraz na podstawie Szczegółowego Opisu Priorytetów PO Kapitał Ludzki.

WWW.ELBLAG.ROEFS.PL

Elbląg

DIAGNOZA POTRZEB CZYLI ŁAĆ WODĘ CZY POMÓC NAPRAWDĘ POTRZEBUJĄCYM?

Bartłomiej Głuszak

Czasy obecne to okres, kiedy mamy dużo możliwości pozyskania dofinansowania na działania organizacji czy instytucji, zwłaszcza skierowane do osób potrzebujących, zagrożonych wykluczeniem społecznym. O środki finansowe starać się można z Funduszy Norweskich – Funduszu Organizacji Pozarządowych, Funduszu Inicjatyw Obywatelskich FIO i wielu innych źródeł, w tym z najbardziej zasobnego, jakim jest Europejski Fundusz Społeczny.

W większości przypadków proces tworzenia projektu i wypełniania wniosku jest pracochłonny i wymaga wiele wiedzy, doświadczenia, ale też wysiłku. Najczęściej spotykanym zarzutem jest narzekanie na konieczność poświęcania czasu na „papierkową robotę” kosztem pracy, którą można poświęcić dzieciom, osobom niepełnosprawnym czy bezrobotnym. Spróbujmy jednak stanąć po drugiej stronie – tej, która pieniądze daje. Ona też ma konkretne interesy, cele, które chce osiągnąć. Całą sztuką jest więc napisać taki projekt, który odpowiada zarówno na oczekiwania sponsora, jak i potrzeby społeczności lokalnej czy konkretnej grupy odbiorców.

I tutaj dochodzimy do kluczowego momentu w procesie tworzenia projektu – diagnozy potrzeb. Przygotowując propozycję działań, jaką jest projekt, musimy bowiem przede wszystkim jasno i konkretnie odpowiedzieć na podstawowe pytania – na jaki problem bądź potrzebę społeczną nasze działanie odpowiada?

Kogo, jakie grupy ten problem dotyczy? Jak wpływa on na życie tych osób?

Wbrew powszechnie stosowanej metodzie przedstawienia problemu opartej przede wszystkim na własnej opinii nie wystarczy tylko sformułować teorii. Należy poprzeć ją faktami. Każdy bowiem powiedzieć może, że apatia, bierność, ubóstwo, patologie, brak szans edukacyjnych wśród mieszkańców terenów popegeerowskich występują właśnie w jego powiecie czy gminie – i będzie to prawda. W jakim jednak stopniu problemy te występują? Które są najpilniejsze? Skąd wynikają? Jakie skutki powodują? I czy leżą w zakresie naszej działalności? Czy mamy odpowiedni potencjał, by zając się ich rozwiązaniem?

Odpowiedzi na te i inne pytania przynieść może rzetelna diagnoza potrzeb i problemów społecznych.

ALE WŁAŚCIWIE PO CO NAM TA DIAGNOZA?

No cóż, wyniki diagnozy powinny odpowiedzieć nam na kilka podstawowych pytań. Po pierwsze, jaki jest główny problem, jaki powinniśmy rozwiązać. Po drugie, jakie są jego przyczyny, czyli skąd problem się bierze. Po trzecie, jakie są skutki problemu. Te bezpośrednio, jak np. słabe wyniki w nauce czy wzrost agresji wśród młodzieży, jak i następstwa skutków, jak dziedziczenie biedy.

Diagnoza potrzeb służy temu, by serwować nie ogólniki, a operować

konkretami. By móc wskazać nie tylko, że „młodzież staje się coraz bardziej agresywna”, ale na to, iż „agresja wśród młodzieży narasta, na co wskazują dane Komendy Powiatowej Policji z grudnia 2007 r., wg których na 100 drobnych kradzieży 76 popełniła młodzież do 18 roku życia”.

Sponsor bowiem podejmuje decyzję o dofinansowaniu działań na podstawie wielu czynników, z których jednym z najważniejszych jest problem społeczny, czyli dobrze uzasadniona potrzeba realizacji projektu. I tak np. w kryteriach oceny projektów w Funduszu Organizacji Pozarządowych w podstawowym kryterium, za które można otrzymać maksymalnie 35 punktów na 100 możliwych znajduje się pytanie o to, czy podano informacje o sposobie badania potrzeb odbiorców projektu.

Kolejną korzyścią jest to, iż taka diagnoza potrzeb pozwoli samej organizacji na zorientowanie się i skonsultowanie, czy planowane przez nią działania są potrzebne i realne. Czy młodzież weźmie udział w proponowanych zajęciach, czy rodzice wesprą organizację, czy realne jest, by rekrutować 100 odbiorców itd.

JAK POWINNA ZOSTAĆ PRZEPROWADZONA DIAGNOZA?

Najskuteczniejszym i najbardziej rzetelnym jednocześnie narzędziem diagnozy potrzeb są badania naukowe.

Możemy tu połączyć nasze (organizacji lub instytucji) wiedzę i doświadczenie w zakresie np. społeczności lokalnej z doświadczeniem i wiedzą naukowców, posiadających niezbędny aparat badawczy. W praktyce pomagamy dookreślić obszary badawcze, natomiast naukowcy przygotowują koncepcję badania, zawierającą ostatecznie wyłonione obszary, metodologię badania itd.

Oczywiście, badanie takie nie są najprostszą metodą badania potrzeb. Po pierwsze, są czasochłonne. Po drugie, kosztowne. Po trzecie, wymagają zaangażowania specjalistów. W samym województwie warmińsko-mazurskim mamy już jednak przykłady takiej współpracy. Najciekawszym przykładem współpracy badawczej na linii naukowcy – samorząd jest projekt Starostwa z Nowego Miasta Lubawskiego, dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego EFS. W jego ramach objęto badaniami większość osób niepełnosprawnych w powiecie oraz dużą część potencjalnych pracodawców osób niepełnosprawnych.

Badanie przyniosło już pierwsze sukcesy, w oparciu o nie przygotowano bowiem kolejne projekty wsparcia dla osób niepełnosprawnych, które spotkały się z pozytywną oceną już w pilotażowych konkursach EFS w obecnym okresie programowania.

Następny przykład to działania Regionalnego Centrum Wolontariatu, które wspólnie z Akademią Rozwoju Filantropii z Warszawy przeprowadziło badania Wolontariatu 50+. Ich wyniki zaowocowały podjęciem konkretnych działań na rzecz aktywizacji elbląskich seniorów.

Kolejnym przykładem są badania, tym razem w skali regionu, przeprowadzone przez Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa oraz Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. Objęły one po-

nad 600 osób starszych z trzech miejscowości: dużej – Olsztyna, średnie – Nowego Miasta Lubawskiego oraz małej – Korsz. Raport z badań posłużył do opracowania Wojewódzkiego Programu na rzecz osób starszych (obecnie kończone są prace nad nim).

Jak widać, każdorazowo tak dokładna diagnoza potrzeb w postaci badań posłużyła do podjęcia kolejnych kroków na rzecz rozwiązania badanego problemu. Każdorazowo też środki na badania udało pozyskać się w ramach różnych konkursów grantowych.

Co jednak w przypadku, gdy nie ma ani pieniędzy, ani czasu na dłuższe badania? Nie podejmować żadnych działań, czy też podejmować bez żadnej diagnozy, opierając się tylko na własnym osądzie? Wychodzę z założenia, że na pierwszym etapie działania, dopóki nie można przeprowadzić rzetelnego badania, należy przeprowadzić taką diagnozę, jaka możliwa jest ze względu na potencjał osobowy, organizacyjny, ale też czas i środki.

Jak taka diagnoza może wyglądać. Ano na początku należy przeprowadzić w zespole organizacji tzw. burzę mózgów. W jej wyniku wyłonić można wstępnie problem, który jest najpilniejszy, a jednocześnie najbardziej realny do rozwiązania. Następnie należy zebrać tyle informacji i z takich źródeł, ile to możliwe. Jeśli problem dotyczy młodzieży ze środowisk zagrożonych marginalizacją społeczną, dane pozyskać można od: Komendy Powiatowej Policji (np. dot. przestępczości nieletnich), Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (dot. ilości rodzin korzystających z zasiłków), szkół (nt. wyników nauki itd.). Kolejnymi źródłami informacji mogą być media (można przeprowadzić analizę artykułów w lokalnej prasie, którą gromadzi zazwyczaj każda Powiatowa Biblioteka Publiczna) czy autorytety

lokalne, jak ksiądz, dyrektor szkoły lub Gminnego Ośrodka Kultury. Jednym ze sposobów zdiagnozowania potrzeb może być ankieta. Warto tu skorzystać z pomocy socjologa, których w środowiskach socjalnych jest coraz więcej. Ważne, by dobrze dobrać grupę badanych oraz pytania do nich kierowane. W przypadku młodzieży mogą to być nie tylko młodzi ludzie, ale ich rodzice, opiekunowie prawni oraz nauczyciele. Zazwyczaj trudno dotrzeć do wszystkich młodych ludzi czy innych odbiorców badania z danego obszaru, wystarczy tu jednak objąć ankietowaniem np. uczniów trzech klas jednej ze szkół.

KRÓTKIE PODSUMOWANIE

Solidna diagnoza potrzeb nadal jest stosowana dość rzadko. Mimo iż z jednej strony gwarantuje odpowiedzenie na realne problemy społeczne, a z drugiej strony wskazuje na rzetelność podejścia organizacji czy instytucji do swojej pracy, pozostaje w niełasce. Czym to jest spowodowane. Częściowo zapewne kosztami, jak też dużą ilością czasu i pracy, jaki jej trzeba poświęcić. Największą winą obarczyć należy jednak powszechne przekonanie o własnej nieomyślności i dobrej znajomości tematyki, która się zajmujemy. Co więc można zrobić w tym zakresie? Rozwiązań jest kilka. Po pierwsze, powinno szeroko informować się o przykładach nie zastosowania diagnozy potrzeb i idących za tym bądź odrzuceniem projektu, bądź problemów z realizacją i rozliczeniem projektu. Po drugie, należy promować dobre praktyki, czyli te organizacje, które dzięki zastosowaniu diagnozy potrzeb otrzymały dofinansowanie i w modelowy sposób zrealizowały swoje działania. ■

CZY ZASZŁA ZMIANA? REZULTATY TO OSIĄGNIĘTE CELE

Monika Hausman-Pniewska

Często w projektach niemałe trudności sprawia projektodawcy opis rezultatów. Według słownika języka polskiego rezultat to inaczej skutek, wynik. Ale co oznaczają terminy: rezultaty twarde i miękkie, policzalne i niepoliczalne? Te i inne pytania dotyczące efektywności cisną się na etapie budowania naszego przedsięwzięcia.

Zgodnie z terminologią EFS rezultaty to bezpośrednie i natychmiastowe efekty zrealizowanego programu lub projektu. Dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia programu lub projektu u beneficjentów ostatecznych, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia. Dzielimy je na:

Rezultaty twarde, zwane także policzalnymi – przedstawione w projekcie w postaci wskaźników, ilościowych i możliwych do udokumentowania. To jasno definiowalne, policzalne rezultaty osiągnięte przez beneficjentów uczestniczących w projekcie. Przykładowo, do rezultatów twardych zaliczymy: ilość osób, które ukończyły szkolenie; ilość osób, które zdobyły uprawnienia; liczbę wydanych zaświadczeń/certyfikatów; liczbę przeprowadzonych warsztatów, wizyt studyjnych, spotkań, konferencji, liczbę wydanych biuletynów, artykułów w lokalnej prasie na temat realizacji projektu, wydrukowanych ulotek,

Rezultaty miękkie, niepoliczalne dotyczą postaw, zmian osobowościowych, umiejętności i innych cech, które można potwierdzić jedynie w drodze specyficznych badań czy obserwacji.

Można do nich zaliczyć: zwiększenie zdolności komunikacyjnych; wzrost świadomości, wiedzy, kompetencji; wzrost pewności siebie; – rozwój zdolności organizacyjnych; nabycie nowych umiejętności (np. obsługi komputera, prowadzenia działalności gospodarczej).

Rezultaty miękkie dają pełniejszy obraz skuteczności naszych działań. Według opinii osób zasiadających w komisjach konkursowych rezultaty miękkie sugerują, że projektodawca stawia nie tylko na ilość ale także na jakość działań. Zakłada, że zmiany, które zajdą w beneficjentach czy społecznościach lokalnych będą trwałe także po zakończeniu projektu. Ale określając rezultaty miękkie nie dajmy się ponieść fantazji i złudnemu przeświadczeniu, że im więcej tym lepiej. Warto mieć świadomość, z rezultatów miękkich też trzeba się umieć rozliczyć.

Projekt powinien przedstawiać przewidywalny sposób mierzenia początkowego poziomu danej cechy i sposób pomiaru postępu w danym zakresie. Już na etapie planowania powinniśmy nie tylko właściwie i realistycznie dobrać wskaźniki, ale także pokazać, w jaki sposób będziemy je mierzyć i skąd czerpać wiedzę, że je osiągnęliśmy. „Miękkie” rezultaty wymagają zastosowania swego systemu badania dopasowanego do specyfiki danego projektu, danej grupy docelowej, posiadanego zaplecza, a także od rodzaju danego wskaźnika,

który należy zmierzyć. W tym celu wykorzystywać można wiele narzędzi badawczych, poczynając od zwykłych kwestionariuszy, aż po kompleksowe systemy komputerowe.

Ocena osiągnięcia „miękkich” rezultatów powinna być dokonana, co najmniej dwukrotnie: na początku i na końcu realizacji projektu. Ocena może być również przeprowadzana regularnie podczas trwania projektu. Dzięki temu możliwe będzie określenie tzw. „przebytej drogi”, czyli postępu w osiągnięciu rezultatów miękkich przez beneficjentów ostatecznych

w trakcie trwania projektu. Umożliwi to także doskonalenie pracy z uczestnikami, podnoszenie poziomu świadczonych usług oraz bardziej elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby uczestników.

Wśród metod badawczych służących ocenie „miękkich rezultatów” można wyróżnić następujące narzędzia:

- tworzenie indywidualnych planów działań, które m.in. uwzględniają cele rozwoju osobowego, określają podstawowy poziom umiejętności, a poprzez regularne przeglądy przedstawiają stopień realizacji celów i osiągniętego sukcesu,
- wywiady z uczestnikami projektu, prowadzone regularnie przez trenerów, w sposób formalny bądź nieformalny
- zachęcanie uczestników do prowadzenia dziennika dotyczącego udziału w projekcie, w którym piszą o postępie w osiągnięciu „miękkich”

rezultatów – w tym wypadku należy wziąć pod uwagę kwestię poufności zapisów dziennika,

- głęboki przegląd/analiza w czasie lub po zakończeniu kursu, dokonana przez beneficjentów ostatecznych (uczestników projektu), najczęściej w formie kwestionariuszy,
- prezentacja w CV udokumentowanych zadań zrealizowanych przez

uczestnika, wskazujących na osiągnięcie rezultatów bądź na postęp w ich osiągnięciu,

- testy psychometryczne, służące zarówno diagnozowaniu poziomu początkowego, jak również ocenie postępu beneficjenta w zwiększaniu zdolności do bycia zatrudnionym,
- zbieranie opinii pracodawców/szefów przedsiębiorstw na temat przy-

datności szkoleń dla rozwoju firmy (w przypadku projektów dotyczących doskonalenia zawodowego pracowników przedsiębiorstw).

Poniżej przedstawiamy zestawienie przykładowych rezultatów, oczekiwanych przez grantodawcę w dotychczas ogłoszonych w naszym województwie konkursach w ramach POKL:

Lp	Nr	Nazwa działania/poddziałania	Rezultaty twarde – przykłady	Rezultaty miękkie – przykłady
1	6.1.1	Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy	liczba osób pozostających bez zatrudnienia, które wzięły udział w poszczególnych formach wsparcia, liczba opracowanych publikacji i analiz.	podniesienie motywacji osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia, podniesienie umiejętności interpersonalnych i organizacyjnych.
2	6.1.2	Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie	ilość przeszkolonych osób, ilość zatrudnionych dodatkowo doradców zawodowych i pośredników pracy, ilość opracowanych i upowszechnionych badań oraz analiz sytuacji na regionalnym, czy lokalnym rynku pracy.	poprawa umiejętności komunikacyjnych, rozwój umiejętności zarządzania czasem, wzrost pewności siebie i lepszej samooceny, podniesienie motywacji do pracy, podniesienie umiejętności interpersonalnych i organizacyjnych.
3	6.3	Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	liczba mieszkańców obszarów wiejskich uczestniczących w projekcie/projekcie, liczba podmiotów, które włączyły się w działania na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym, liczba utworzonych partnerstw publiczno – społecznych.	podniesienie świadomości uczestników projektu w zakresie korzyści płynących z kształcenia i nabywania umiejętności zawodowych przydatnych poza rolnictwem, zmiana postaw uczestników projektów wobec edukacji i podejmowania aktywności zawodowej, podniesienie motywacji mieszkańców obszarów wiejskich do samokształcenia, poprawa umiejętności komunikacyjnych.
4	7.2.1	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie, liczba zorganizowanych akcji i kampanii promocyjno – informacyjnych m.in. z zakresu równości szans, mobilności i elastyczności zawodowej, promowania postaw aktywnych oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz liczba przeprowadzonych, opublikowanych i upowszechnionych badań i analiz z zakresu polityki społecznej w regionie.	wzrost motywacji i aspiracji zawodowych w skutek zwiększenia zaufania we własne siły i umiejętności, nabycie praktycznych umiejętności do podejmowania zatrudnienia oraz poprawa elastyczności pracowników.

Lp	Nr	Nazwa działania/poddziałania	Rezultaty twarde – przykłady	Rezultaty miękkie – przykłady
5	7.3	„Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji”	liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie, liczba zorganizowanych szkoleń lub spotkań.	wzrost motywacji i aspiracji zawodowych w skutek zwiększenia zaufania we własne siły i umiejętności, nabycie praktycznych umiejętności do podejmowania zatrudnienia oraz poprawa elastyczności pracowników
6	8.1.1	Wspierania rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (projekty o charakterze regionalnym), liczba osób pracujących, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych (nabyły nowe, uzupełniły lub podwyższyły swoje kwalifikacje i umiejętności itp.) w tym liczbę osób powyżej 50. roku życia.	podniesienie świadomości uczestników projektu w zakresie korzyści płynących z kształcenia, podniesienie motywacji pracowników do samokształcenia itp.
7	8.1.2	Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie	Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym, liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacyjnych w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania, liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą.	wzrost świadomości kadr zarządzających modernizowanych przedsiębiorstw co do potrzeby wspierania procesów zmian poprzez szkolenia i doradztwo.
8	8.1.3	Wzmocnienie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności	liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym.	upowszechnienie idei <i>flexicurity</i> .
9	9.1.1	Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej	liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie; liczba utworzonych ośrodków wychowania przedszkolnego; liczba dzieci, które zostały objęte wsparciem; liczbą odbytych spotkań promujących edukację przedszkolną, itp.	przełamanie barier kulturowych poprzez przekonanie rodziców o znaczeniu wczesnej edukacji; wzrost świadomości społeczności na temat korzyści płynących z edukacji przedszkolnej; wzrost stopnia samoorganizacji społeczności lokalnych w edukacji przedszkolnej; zmiana postaw grup społecznych w szczególności pochodzących z obszarów wiejskich wobec edukacji przedszkolnej; pobudzenie zainteresowania samorządu i rodziców edukacją przedszkolną; poszerzenie wiedzy na temat alternatywnych form wychowania przedszkolnego itp.

Lp	Nr	Nazwa działania/poddziałania	Rezultaty twarde – przykłady	Rezultaty miękkie – przykłady
10	9.1.2	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych	liczba uczniów wykazujących problemy w nauce objętych doradztwem, liczba uczniów zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty objętych opieką pedagogiczno-psychologiczną, liczba wdrożonych programów rozwojowych itp.	wzrost jakości nauczania w szkole, rozwój zainteresowań i zdolności interpersonalnych uczniów, zwiększenie aktywności społecznej uczniów, wzrost świadomości na temat korzyści płynących z edukacji itp..
11	9.2	Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego	ilość szkół wyposażonych w nowoczesne materiały dydaktyczne, ilość szkół które w ramach programu podjęły współpracę z lokalnymi pracodawcami, ilość opracowanych programów specjalizacji zawodowej oraz organizacji procesu kształcenia, ilość uczniów którzy po programie znaleźli zatrudnienie, ilość wdrożonych nowych innowacyjnych form nauczania, ilość uczniów objętych programem w ramach zajęć pozalekcyjnych, którzy nabyli umiejętności w stosowaniu technologii informatycznych itp.	podniesienie świadomości uczniów z korzyści płynących z kształcenia zawodowego, zwiększenie zainteresowania lokalnych pracodawców zatrudnianiem wykwalifikowanych pracowników, objęcie w ramach projektu doradztwem oraz opieką pedagogiczno-psychologiczną uczniów wykazujących problemy w nauce, pobudzenie świadomości uczniów w kierunku możliwości założenia własnej firmy itp.
12	9.3	Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego	ilość kampanii informacyjnych prowadzonych w celu wskazywania korzyści płynących z formalnego podwyższania lub uzupełniania posiadanych kwalifikacji; liczba osób kształcących się w drodze nieformalnej lub formalnej, które formalnie uzyskały potwierdzenie kwalifikacji (świadectwa, certyfikaty, zaświadczenia); liczba programów placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego prowadzących formalne kształcenie ustawiczne ukierunkowane na podniesienie jakości oferowanych usług edukacyjnych; dostosowanie programów i warunków nauczania do potrzeb regionalnego rynku pracy; liczba uruchomionych i rozwijanych innowacyjnych form kształcenia, które umożliwiają bardziej efektywną i lepiej dostępną ofertę kształcenia (np. kształcenie w formie e-learningu); liczba placówek kształcenia ustawicznego ubiegających się o akredytację kuratora oświaty), itp.	podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców regionu; możliwość uzyskania zatrudnienia na skutek przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia uzyskanych kwalifikacji; podniesienie świadomości w zakresie korzyści płynących z kształcenia ustawicznego osób dorosłych; zwiększenie szans rozwoju indywidualnego; dostosowanie przez placówki kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy; podniesienie jakości ofert edukacyjnej, itp

Lp	Nr	Nazwa działania/poddziałania	Rezultaty twarde – przykłady	Rezultaty miękkie – przykłady
13	9.4	Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	podniesienie kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym umożliwiających nauczanie drugiego przedmiotu lub zmianę rodzaju prowadzenia zajęć, podwyższenie kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego, doskonalenia zawodowego oraz instruktorów zawodu, podwyższenie lub uzupełnienie kwalifikacji zawodowych nauczycieli zgodnie z ich osobistą ścieżką kariery zawodowej, podniesienie kwalifikacji nauczycieli i pracowników systemu oświaty w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania, monitoringu działalności oświatowej, stworzenie programu/programów przekwalifikowania nauczycieli w kierunku kształcenia ustawicznego osób dorosłych, poprawa jakości i efektywności systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr systemu oświaty w powiązaniu ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionu, itp.	zwiększenie motywacji nauczycieli i kadry systemu oświaty do kształcenia i doskonalenia się w obliczu zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych w regionie, zwiększenie szans rozwoju indywidualnego, zwiększenie szans na awans zawodowy, podniesienie poczucia własnej wartości, zwiększenie poczucia przydatności do zawodu, zwiększenie motywacji do dalszej pracy, zmniejszanie ryzyka wypalenia zawodowego, zwiększenie szans na poprawę jakości zarządzania, finansowania oraz monitorowania działalności oświatowej, podnoszenie świadomości w zakresie korzyści płynących z kształcenia ustawicznego osób dorosłych itp.
14	9.5	Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	liczbę mieszkańców obszarów wiejskich, którzy podnieśli swoje kwalifikacje, liczbę odbytych spotkań społeczności lokalnej, liczbę podmiotów (przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych), które włączyły się w działania na rzecz rozwoju edukacji w danej społeczności wiejskiej itp.	podniesienie świadomości uczestników projektu w zakresie korzyści płynących z kształcenia, zmianę postaw uczestników projektów wobec edukacji, podniesienie świadomości reprezentantów instytucji publicznych i/lub przedsiębiorstw działających na danych obszarze w zakresie problemów i potrzeb edukacyjnych mieszkańców obszarów wiejskich, podniesienie motywacji mieszkańców obszarów wiejskich do samokształcenia itp.

Wykorzystano:

- „Podręcznik zarządzania projektami miękkimi w kontekście Europejskiego Funduszu Społecznego”
- instrukcja do wniosku o dofinansowanie (v.2.01)
- informacje z dokumentacji konkursowych POKL w woj. warmińsko-mazurskim

chcesz zaistnieć?

WWW.WIM.NGO.PL

serwis organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego

DOKUMENTACJA REALIZACJI PROJEKTU – KOORDYNATOR KONTRA PAPIERKI?

Baeta Wachniewska

Niniejszy artykuł skierowany jest do wszystkich, którzy chcą od „czegoś zacząć” rozpoczynając realizację projektu. Artykuł nie ma na celu wskazania złotych środków i rozwiązań, ponieważ takich nie ma. Każdy projekt jest inny, każda instytucja ma różne wewnętrzne regulowania i sprawdzone rozwiązania nie koniecznie okażą się dobrymi w naszym przypadku. Poniżej przybliżone zostaną zagadnienia na które warto zwrócić uwagę z kilku względów:

Po pierwsze – aby już od początku posiadać to co trzeba i oszczędzić sobie trudu i czasu uzupełniania dokumentacji;

Po drugie i najważniejsze aby prawidłowo zrealizować projekt (w znaczeniu realizacji finansowej, merytorycznej oraz zakończenia i archiwizacji);

Po trzecie – aby dać pole do konsultacji, analizy oraz wreszcie sporządzenia lub skorzystania z istniejących narzędzi aby sprawnie realizować i monitorować projekt.

Prawidłowe dokumentowanie tego co zrobiliśmy nie jest ani trudne ale jednocześnie ma duże znaczenie aby prawidłowo rozliczyć się z tego do czego zobowiązaliśmy się podpisując umowę o dofinansowanie. I na początku warto przywołać tu maksymę: wszystko ze zdrowym rozsądkiem!

Chcąc szczegółowo przywołać w tym miejscu wszystkie dokumenty, które może wygenerować nasz projekt z pewnością nie starczyło by miejsca w jednym artykule. Poniżej przedstawię więc najważniejsze aspekty oraz to na co

trzeba i warto zwrócić uwagę jeśli chodzi o dokumentowanie projektu.

Składając pierwszy wniosek aplikacyjny w odpowiedzi na konkurs już należy rozpocząć zbieranie najważniejszych dokumentów. Z całą pewnością istotne są tu tzw. wytyczne konkursowe (dokumentacja konkursowa). Należy więc je posiadać (czy to w wersji elektronicznej czy papierowej) i się z nimi zapoznać. W tych wytycznych znajdziemy podstawowe informacje na temat naszego projektu oraz idąc tym śladem dotrzemy do wytycznych w realizacji projektu odpowiednich dla naszego przedsięwzięcia. Wytyczne określają również wprost wymogi lub/i odwołują się do konkretnych aktów i zasad dotyczących realizacji projektu. Dokumentacja konkursowa jest zamieszczana zawsze wraz z informacją o ogłoszeniu konkursu dla każdego konkursu.

Skoro wiemy już, że wytyczne konkursowe są dla naszego projektu istotne to dalszym krokiem jest zabezpieczenie wniosku aplikacyjnego wraz z załącznikami (i tu powinna być wersja elektroniczna oraz papierowa). Wniosek aplikacyjny posiada tzw. sumę kontrolną, która musi być taka sama we wniosku archiwizowanym w naszej dokumentacji oraz we wniosku złożonym do Instytucji Pośredniczącej. Suma kontrolna zmienia się, jeżeli wprowadzimy jakąkolwiek zmianę (np. wstawimy znak „ , , ”). Posiadanie wniosku aplikacyjnego o tej samej sumie kontrolnej oraz załączników składanych do wniosku (np. kopii potwierdzonych za zgodność

z oryginałem) ułatwi nam odniesienie się do ewentualnych uwag Instytucji w sprawie naszego projektu. Posiadamy wówczas 100 % pewność, iż pracujemy na tej samej wersji dokumentu.

Obowiązkowo należy przechowywać oraz zarchiwizować po zakończeniu realizacji projektu wniosek aplikacyjny, który został zatwierdzony do realizacji wraz z jego późniejszymi zmianami i korespondencją w tej sprawie. Umowa o dofinansowanie projektu jest podpisana na realizację projektu zgodnie z wnioskiem aplikacyjnym. W odniesieniu do wniosku będzie następowała sprawozdawczość finansowa oraz rzeczowa z postępu projektu. Wprowadzanie zmian we wniosku nie oznacza, iż pierwsza jego wersja (tj. zatwierdzona do realizacji) jest już nieaktualna – do czasu akceptacji zmian, lub czasu informacji o zmianach (w zależności od trybu wprowadzania zmian w projekcie) realizujemy projekt zgodnie z obowiązującym wnioskiem aplikacyjnym. Dopiero w następnym okresie od dnia kiedy zmiany stają się dla nas wiążące możemy realizować projekt zgodnie ze zmienioną wersją.

Oczywistym jest fakt, iż podstawowym dokumentem od którego rozpoczynają się wszystkie ewentualne kontrole lub/i audyty projektu jest umowa o dofinansowanie. Umowa na podstawie której otrzymaliśmy środki finansowe określa również zasady realizacji projektu oraz odwołuje się do wytycznych obowiązujących nasz projekt. Należy przed rozpoczęciem realizacji zapoznać się z umową oraz wyjaśnić na początku

wszelkie nurtujące lub niepewne kwestie. W tym miejscu możemy skontaktować się z opiekunem projektu (najczęściej wyznaczany jest po podpisaniu umowy o dofinansowanie, osobami zajmującymi się rozliczaniem projektu w Instytucji Pośredniczącej a także skorzystać z pomocy Regionalnego Ośrodka EFS). Współpraca z opiekunem projektu a także z osobą rozliczającą nasz projekt po stronie Instytucji Pośredniczącej (nazwijmy ją na potrzeby dalszych wyjaśnień „opiekunem finansowym”) zaoszczędzi nam wielu „niespodzianek” w trakcie realizacji.

Podsumowując powyżej omówione zagadnienia obowiązkowo zapoznajemy się oraz przechowujemy:

1. Dokumentację konkursową (tzw. wytyczne konkursowe)
2. Wniosek aplikacyjny wraz z załącznikami – w wersji elektronicznej oraz papierowej
3. Umowę o dofinansowanie projektu

Na marginesie warto w tym miejscu zwrócić uwagę, iż począwszy od złożenia wniosku o dofinansowanie rozpoczyna się wymiana korespondencji z instytucją wdrażającą (Instytucją pośredniczącą II stopnia). Należy pamiętać o wydzieleniu tej korespondencji z ogólnych pism wpływających i wychodzących z naszej instytucji. Korespondencja tego rodzaju powinna być przechowywana wraz z dokumentacją projektu. Wskazane jest prowadzenie ewidencji tej korespondencji. Dobrą praktyką jest zastosowanie tej zasady do całości korespondencji dotyczącej projektu np. pomiędzy partnerami, z wykonawcami itp. Wymaganym minimum wydzielenia jest wspomniana wyżej korespondencja z instytucją pośredniczącą.

Kolejne nasze kroki powinny być skierowane do analizy istniejących w naszej instytucji zasad, regulaminów itp.

Jednym z podstawowych dokumentów wymagających uaktualnienia jest zakładowy plan kont (zakładowa polityka rachunkowa) pamiętając, że wymaga-

na jest wydzielona ewidencja księgową przy realizacji projektu; w tym miejscu koordynator projektu powinien skonsultować się z księgowym projektu (czasem w strukturze organizacyjnej powołuje się stanowisko specjalisty ds. rozliczeń czy też asystenta księgowej – wówczas oczywiście i on powinien być zaangażowany we współpracę). Analizując strukturę budżetu projektu księgowy/-wa projektu może dostosować ewidencję księgową tak, aby możliwe było odpowiednie weryfikowanie ponoszonych wydatków oraz ich przypisanie do poszczególnych pozycji w budżecie projektu. W tym zakresie oprócz spełniania wymogów określonych przez wytyczne m.in. kwalifikowalności wydatków znacznie ułatwimy sobie realizację projektu; Jeżeli to tego dołożymy własne bieżące monitorowanie stanu wydatków sporządzenie sprawozdania finansowego będzie tylko zweryfikowaniem poniesionych kosztów w danych pozycjach (lub kategoriach) budżetu projektu; Pomoże nam także w sporządzeniu wniosku o płatność. Ponadto pozwoli nam na stałą kontrolę nad budżetem tj. ile pozostało nam do wydatkowania, ile mamy oszczędności w danych pozycjach. Konsekwencją takich rozwiązań jest także sprawniejsze zarządzanie zmianą w projekcie (tj. wprowadzaniem zmian w strukturze budżetu).

Podsumowując warto poświęcić trochę czasu na dostosowanie istniejących dokumentów na potrzeby projektu, ale także na przygotowanie się do jego realizacji i monitorowania na samym początku.

Ułatwieniem dla nas może być kosztorys projektu w arkuszu kalkulacyjnym (np. Excel), który odpowiednio dostosowany przedstawia aktualny stan poniesionych wydatków oraz inne dane w zależności od naszych potrzeb. I w tym zakresie wymiana informacji i współpraca księgowej i koordynatora projektu może zaoszczędzić nam czasu, pracy a często i stresu przy realizacji projektu.

Oczywiście zgodnie z wytycznymi każdy projekt powinien posługiwać się wyodrębnionym rachunkiem bankowym. W tym zakresie podstawowym dla nas dokumentem będzie umowa o prowadzenie rachunku bankowego, który przeznaczamy i wskazujemy dla naszego projektu. Jeśli z przyczyn organizacyjnych lub innych umowa taka nie może być przechowywana wraz z dokumentacją projektu (np. zgodnie z wewnętrznymi regulacjami tego rodzaju dokumenty przechowywane są w dziale księgowości) należy zapewnić jej odpowiednie zabezpieczenie na czas realizacji oraz archiwizacji dokumentacji projektu oraz dostępność dla osób kontrolujących/audytujących projekt.

Większość instytucji posiada dokument określający zasady obiegu dokumentów. Te rozwiązania możemy również wykorzystać do zarządzania naszym projektem. Należy więc ten dokument dostosować do naszych potrzeb jeśli tego wymaga. Jeżeli określa na poziomie ogólnym ale wystarczającym dla nas to podchodząc ze zdrowym rozsądkiem nie musimy tego robić. Zasady obiegu dokumentów związane są ze strukturą organizacyjną naszego projektu oraz naszej instytucji. Zgodnie z dotychczas obowiązującymi zasadami wydatek musiał być zatwierdzony pod względem formalnym, rachunkowym oraz merytorycznym zanim został zapłacony. Ta zasada jest jedną z najważniejszych jeśli chodzi o zasady obiegu dokumentów przy realizacji projektu.

Kolejnym krokiem jest ponowna analiza projektu pod kątem dokumentów jakie będziemy musieli sporządzić (i tu warto sięgać do wytycznych, poradników realizatora projektu itp.). Jeżeli realizujemy pierwszy raz projekt i nie wiemy gdzie szukać wytycznych i informacji, wzorów czy innych dokumentów warto skontaktować się z opiekunem projektu lub inną osobą z instytucji z którą zważyliśmy umo-

wę o dofinansowanie. Prawie wszystkie projekty zakładają zatrudnienie osób do ich realizacji czy to na umowę o pracę czy też na umowy cywilnoprawne. Przygotowując projekt określamy strukturę organizacyjną dla jego realizacji.

Przy sporządzaniu umów oprócz współpracy z księgową (kadrową) należy także zwrócić uwagę na procedury zamówień publicznych, które w większości projektów obowiązują nawet podmioty niebędące jednostkami publicznymi (jednostkami sektora finansów publicznych), co wynika zawsze z podpisanej umowy o dofinansowanie oraz wytycznych obowiązujących przy realizacji projektu.

Zawierając umowy np. Zlecenie trzeba zanalizować jakie zapisy w umowie chcemy zawrzeć np. zwrot kosztów podróży, noclegu, podstawę wypłaty wynagrodzenia – np. po zaakceptowaniu sporządzonego dzieła dla umowy o dzieło, dla dzieła autorskiego zapisy o przeniesieniu majątkowych praw autorskich itp.

Posiadając strukturę projektu sporządzić możemy opis stanowiska dla każdej z osób. Opis stanowiska powinien zawierać: nazwę stanowiska, imię i nazwisko osoby zatrudnionej na danym stanowisku, okres obowiązywania, zależność służbową, zakres obowiązków (możemy być podzielony na ogólne i szczegółowe), podpis przełożonego oraz pracownika. Opis stanowiska można sporządzić zarówno do umów o pracę jak i umów cywilnoprawnych; Warto wprowadzić także kartę czasu pracy, która jest potwierdzeniem realizacji prac zleconych (przy umowach zlecenia). Niekiedy bywa stosowana również przy umowie o pracę choć tu wymogi podstawowe narzuca przede wszystkim prawo pracy i przepisy z nim związane. W mijającym okresie programowania niektóre instytucje wdrażające prosiły o sporządzenie kart pracy dla osób zatrudnionych na umowę o pracę. Jak zawsze należy zachować zdrowy rozsądek i sprawdzić jakie ciążą na nas wymogi. Dla umów o dzieło

wystarczy sporządzać protokół odbioru lub/i akceptacji dzieła. Odbiór dzieła nie musi być tożsamy z jego akceptacją (np. możemy zastrzec w umowie prawo do zgłoszenia poprawek dzieła). Można także sporządzić tylko jeden protokół – odbioru i akceptacji dzieła w zależności od naszych potrzeb. Pamiętajmy, że sporządzone dzieło musi znajdować się w dokumentacji projektu, a sam protokół odbioru bez tego dzieła nie jest wystarczający.

Przy zatrudnieniu na umowę o pracę należy przestrzegać obowiązujących przepisów (w czym pomoże nam kadrowa) i stosować przyjęte w instytucji rozwiązania. Realizacja projektu z reguły nie wymaga w tym zakresie dodatkowych formalności. Z praktycznego punktu widzenia warto sporządzać osobną listę obecności czy też listę płac tylko dla osób zatrudnionych w projekcie. Ułatwia to późniejsze rozliczenia jak i archiwizację projektu. Nie ma przeszkód aby osoby zatrudnione na umowę o pracę sporządzały kartę pracy (tzw. Time sheet).

Z pewnością przy umowach cywilnoprawnych pojawi się u nas dokument zwany rachunkiem do umowy na podstawie, którego będzie następowała wypłata wynagrodzenia.

Jeżeli założyliśmy w projekcie delegacje personelu projektu to wykorzystamy do tego w zależności od sytuacji: druki delegacji, rachunek, zestawienie kosztów podróży. W tym miejscu kierować się powinniśmy dotychczasową naszą praktyką (oczywiście zgodną z obowiązującymi w tym zakresie przepisami).

W zagadnieniu zatrudniania osób do realizacji projektu wiążą się kwestie prawa zamówień publicznych oraz ochrony danych osobowych. W tym miejscu odwołuję do zapoznania się z tymi wymogami w kontekście realizacji projektów współfinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny.

Ostatnim pierwszym krokiem do realizacji projektów jest dostosowanie

wszystkich dokumentów oraz pomieszczeń wyznaczonych do realizacji projektu do wymogów promocji i informacji. Wszystkie dokumenty sporządzane przez nas powinny zawierać wymagane logotypy, oznaczenia itp. (zgodnie z wymogami m.in. W dokumentacji konkursowej). Oznakowanie segregatorów i prowadzenie ewidencji dokumentacji projektu na bieżąco ułatwi nam późniejszą archiwizację projektu. Pomieszczenia powinny być oznakowane wraz ze wskazaniem informacji o miejscu realizacji projektu (wiele przykładów, logotypów, plakatów znajdziemy na stronach internetowych czy to naszej instytucji pośredniczącej czy też www.fundusze-strukturalne.gov.pl www.efs.gov.pl).

Powyżej przedstawione zasady i wymogi nie wyczerpują tematu (jak chociażby realizacji projektu w Partnerstwie czy zagadnieniom archiwizacji projektu). Ze względu na charakter artykułu zarysowane zostały tylko pierwsze i najważniejsze kwestie dokumentacji przy lub przed rozpoczęciem realizacji projektu. Ogrom dokumentów i biurokracji może wydawać się dla czytelnika przerażający. W praktyce jednak często nie jest on o wiele większy niż to co posiada i sporządza na co dzień nasza instytucja. Oglądane jednak z perspektywy kilku działów, osób które nad tym czuwają w porównaniu do perspektywy jednego koordynatora projektu może nas odstraszać. Z powyższych względów efektywna współpraca księgowych, kadrowych, sekretarek itp. Z koordynatorem projektu oraz wykorzystywanie sprawdzonych w naszej instytucji rozwiązań pomoże w sprawnym i prawidłowym zrealizowaniu oraz udokumentowaniu projektu. Zaangażowanie wiedzy i doświadczenia zespołu jest jednym z kluczy do przyjemnej realizacji naszego przedsięwzięcia. Niniejszy artykuł miał na celu jedynie zwrócenie uwagi na kilka ważnych dokumentów oraz zagadnień po to aby przyszli koordynatorzy projektów o te zagadnienie wzbogacili swą wiedzę. ■

ODPOWIEDZI NA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

Maciej Bielawski

1. Czy w ramach cross-financjingu można przeprowadzać prace budowlane i remonty budynków?

W ramach wsparcia objętego cross-financjowaniem nie jest możliwe poniesienie wydatków związanych z budową nowych budynków, wykonywaniem dużych prac budowlanych oraz remontem budynków.

W ramach cross-financjingu kwalifikowane są w szczególności wydatki związane z zakupem oraz leasingiem (finansowym i zwrotnym) sprzętu. W ramach zakupu oraz leasingu sprzętu beneficjent może pozyskać sprzęt np. na potrzeby przeprowadzania szkoleń lub w celu realizacji innych zadań w ramach projektu. Zgodnie z przyjętą przez Instytucję Zarządzającą interpretacją, „sprzęt” w ramach cross-financjingu należy rozumieć jako:

- a) środki trwałe;
- b) wartości niematerialne i prawne;
- c) pozostały sprzęt i wyposażenie (np. meble, niszczarki, telefony), dla których prowadzona jest ewidencja ilościowa lub ilościowo-wartościowa.

Dokumentem potwierdzającym poniesione wydatki będzie faktura/rachunek za zakup sprzętu wraz z dowodem zapłaty.

W ramach cross-financjingu istnieje także możliwość dostosowywania budynków, pomieszczeń i miejsc pracy. W ramach dostosowania budynków, pomieszczeń i miejsc pracy możliwe jest w szczególności wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych, adaptacja pomieszczeń pod kątem realizacji szkoleń

lub innych zadań w ramach projektu (np. dostosowanie budynku lub pomieszczeń do potrzeb organizacji opieki nad dziećmi), które to działania związane są z PO KL. Dostosowania kwalifikowalne będą w szczególności w związku z koniecznością spełnienia przez budynek lub pomieszczenie pewnych wymogów wynikających z przepisów prawa np. Wymogów sanitarnych czy przepisów BHP.

W ramach cross-financjingu należy w szczególności zwrócić uwagę na rozróżnienie pomiędzy remontem budynku (który nie jest dopuszczalny w ramach cross-financjingu) a dostosowaniem budynku do potrzeb projektu. Remontem budynku będzie w szczególności wykonywanie prac związanych z elewacją budynku lub innych prac remontowych nie związanych bezpośrednio z realizowanym projektem (np. Wymiana okien w całym budynku). Natomiast jako dostosowanie należy przyjąć wykonanie robót budowlanych, w wyniku których nastąpi przystosowanie pomieszczenia do spełnienia funkcji, którą to pomieszczenie będzie miało spełniać w projekcie.

2. W jaki sposób możliwe jest dokumentowanie oraz rozliczanie wynagrodzenia dla właściciela firmy (projektodawcy), który jednocześnie pełni w projekcie funkcję koordynatora, czy też trenera na szkoleniach?

Dokumentem możliwym do stosowania przy rozliczaniu wynagrodzenia właściciela firmy (projektodawcy), który jednocześnie pełni w projekcie funk-

cję koordynatora lub trenera, jest nota księgową.

3. Jaki statut prawny ma Urząd Gminy, który jest partnerem w projekcie?

Z katalogu dostępnego w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych, Urząd Gminy należy przyporządkować do kategorii gminna samorządowa jednostka organizacyjna.

4. W jakiej wysokości będzie pierwsza zaliczka?

Pierwsza transza środków na realizację projektów jest wypłacana w wysokości i terminie określonym w harmonogramie płatności. Wysokość zaliczki będzie określana przez Instytucję Pośredniczącą. Jej wysokość będzie uzależniona od: wysokości dofinansowania, długości projektu, typu beneficjenta, rodzaju zabezpieczenia. Wypłata środków w ramach pierwszej transzy dokonywana jest na podstawie umowy o dofinansowanie projektu, w związku z powyższym, w celu jej przekazania nie jest wymagane złożenie przez beneficjenta wniosku o płatność. Niemniej jednak, pierwsza transza może zostać przekazana dopiero po złożeniu przez beneficjenta zabezpieczenia, chyba że beneficjent jest zwolniony ze złożenia zabezpieczenia.

Przekazanie kolejnej transzy uzależnione jest od rozliczenia we wnioskach o płatność co najmniej 70 % łącznej kwoty dotychczas otrzymanych transz środków w ramach dotacji rozwojowej tj. Wykazanie przez beneficjenta wydatków kwalifikowanych co najmniej w tej wysokości we wnio-

sku o płatność i ich zatwierdzenie przez instytucję weryfikującą wnioski o płatność.

5. Kadra zarządzająca projektem to pracownicy instytucji składającej wniosek na konkurs, jakie dokumenty będą Państwo wymagać w celu dokumentowania czasu ich pracy?

Osoba zatrudniona u beneficjenta (projektodawcy) może zostać oddelegowana do realizacji projektu. Jeżeli oprócz realizacji projektu taka osoba wykonuje również inne obowiązki, jej czas pracy poświęcony projektowi powinien zostać udokumentowany z wykorzystaniem karty czasu pracy. Dodatkowo pracownik wnioskodawcy, który został oddelegowany do pracy w projekcie, musi mieć dokładnie określony zakres obowiązków związany z realizacją tego projektu (zapisy w zakresie czynności służbowych pracownika, opisie stanowiska pracy lub umowie o pracę).

6. Czy na etapie składania wniosku powinna być już podpisana umowa partnerska?

Na etapie składania wniosku Beneficjenta i jego partnerów musi wiązać umowa (lub porozumienie) określająca reguły partnerstwa w tym zwłaszcza jednoznacznie wskazująca wiodącą rolę jednego podmiotu reprezentującego partnerstwo, odpowiedzialnego za całość projektu i jego rozliczenie wobec IP2. Umowa musi zawierać:

- cel partnerstwa,
- obowiązki partnera wiodącego,
- zadania i obowiązki partnerów w związku z realizacją projektu,
- plan finansowy w podziale na partnerów oraz zasady zarządzania finansowego,
- zasady komunikacji i przepływu informacji w partnerstwie,
- zasady podejmowania decyzji w partnerstwie,
- sposób monitorowania i kontroli projektu.

Umowa partnerska składana jest na etapie podpisywania umowy o dofi-

nansowanie projektu w terminie pięciu dni od otrzymania przez beneficjenta informacji o możliwości podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

7. Czy jest przewidziana sprawozdawczość merytoryczna z realizacji projektu i w jakiej formie?

W Systemie Realizacji PO KL przewidziano sprawozdawczość. Jej funkcję spełnia część wniosku o płatność opisująca postęp rzeczowy projektu. Obowiązkiem beneficjenta jest składanie w IP wniosku o płatność przynajmniej raz na kwartał, nawet jeśli w tym czasie nie wystąpiły w projekcie wydatki z wypełnioną częścią opisową. Wszystkie kwestie związane ze sprawozdawczością opracowane zostały w Zasadach Systemu Sprawozdawczości, które są jedną z części dokumentu System Realizacji PO KL.

8. Jak należy ujmować koszt koordynatora projektu?

Odnosząc się do kwestii związanej z ujmowaniem w ramach każdego z zadań (kosztów bezpośrednich projektu) wydatków związanych z personelem, uprzejmie informuję, iż w sytuacji, w której planują Państwo udział koordynatora projektu w zadaniu pn zarządzanie projektem, osoba, o której mowa powyżej winna być zamieszczona w jednym zadaniu pomimo tego, iż zakres jej obowiązków czynności (jako kluczowej osoby wchodzącej w skład kadry zarządzającej projektem) może wskazywać na udział w innych zadaniach np. czuwanie całościowe nad realizacją szkoleń. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż Beneficjent winien bardzo precyzyjnie uwzględnić koszty bezpośrednie w ramach zadań, tak aby nie powieleły one kosztów wykazywanych w ramach kosztów pośrednich.

9. W którym miejscu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu należy złożyć podpis?

Zgodnie z zapisami Dokumentacji Konkursowej: „Wnioskodawca składa wniosek aplikacyjny opatrzony na ostat-

niej stronie pieczęciami oraz podpisany przez osoby do tego upoważnione”. Biorąc pod uwagę powyższe, należy rozumieć, iż podpis oraz pieczętkę należy złożyć na ostatniej stronie wniosku, czyli w części V wniosku Oświadczenie – w polu „Pieczęć i podpis osoby/ób uprawnionej/nych do podejmowania decyzji wiążących w stosunku do beneficjenta”.

10. W jakiej sytuacji projektodawca może wnieść protest, a kiedy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy?

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych protest może wnieść każdy wnioskodawca, którego projekt nie został wyłoniony do dofinansowania. W przypadku, gdy dany projekt nie został wyłoniony bezpośrednio do dofinansowania, lecz został umieszczony na liście rezerwowej niegwarantującej otrzymania dofinansowania, wnioskodawca, po otrzymaniu informacji w tym zakresie, może na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, wnieść protest, jeżeli jego zdaniem projekt nie został wyłoniony bezpośrednio do dofinansowania w wyniku przeprowadzenia oceny w sposób niewłaściwy. Wnioskodawca ma 14 dni na wniesienie protestu. Natomiast wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy może być wniesiony przez wnioskodawcę, którego protest został rozpatrzony negatywnie, w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji w tym zakresie. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy rozpatrywany jest przez Instytucję Zarządzającą PO KL.

11. Czy można dokonywać przesunięć środków określonych w budżecie dla poszczególnych zadań?

Wnioskodawca może bez informowania Instytucji Wdrażającej dokonać przesunięć środków między zadaniami do 10 % środków przewidzianych na realizację zadań. Obliczając wielkość przesunięcia należy wziąć pod uwagę

zarówno zadanie, z którego przesuwane są środki, jak i zadanie na rzecz którego przesunięcie jest dokonywane. Należy przy tym pamiętać, iż przesunięcia środków nie mogą zwiększać proporcji między wydatkami osobowymi w ramach danego zadania wydatkami na realizację całości danego zadania. Pozostałe zmiany mogą zostać wprowadzone do projektu pod warunkiem zgłoszenia ich w formie pisemnej do Instytucji Wdrażającej nie później niż na miesiąc przed planowanym zakończeniem realizacji projektu, złożenia zaktualizowanego wniosku oraz uzyskaniem zgody Instytucji Wdrażającej. Możliwe jest natomiast przesuwanie środków w ramach zadania.

12. Czy istnieje ograniczenie wartości usług, którą można zlecić podwykonawcy?

Jest to sprawa indywidualna, zależna od zakresu projektu oraz potencjału organizacyjnego wnioskodawcy. Nie ma formalnych ograniczeń w zleceniu pewnych usług podwykonawcom. Należy jednak pamiętać, że zlecenie usług musi przynosić wartość dodaną do projektu. Planując podwykonawstwo należy we wniosku o dofinansowanie wskazać zadania, które wnioskodawca zamierza zlecać w ramach projektu innym podmiotom oraz określić kryteria wyboru wykonawcy. W przeciwnym razie, wydatki poniesione na realizację zleconych usług przez wykonawcę mogą zostać uznane za niekwalifikowane na etapie rozliczania projektu.

13. Czym różni się partnerstwo od podwykonawstwa?

Podwykonawca i partner nie są pojęciami równoznacznymi. Podwykonawca, wyłoniony w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, jest odpowiedzialny za wykonanie zleconej mu usługi przez beneficjenta lub jego partnerów. Natomiast rolą partnera jest merytoryczne

wsparcie, zgodnie z zawartą umową partnerską, beneficjenta przy realizacji założeń zawartych w projekcie. W przypadku projektów składanych w ramach PO KL nie ma ograniczeń co do typów podmiotów, z którymi można współpracować przy realizacji projektu, jednak ostatecznie za jego realizację odpowiedzialny jest beneficjent, którego podstawowe funkcje, takie jak np. rozliczanie projektu, obowiązki w zakresie sprawozdawczości, kontroli czy audytu, nie mogą być realizowane przez partnera.

14. Czy przy zakupie sprzętu i oprogramowania obowiązuje zasada, że koszt jednostkowy nie może przekroczyć 3,5 tys. zł?

Koszt jednostkowy sprzętu, mebli, pojazdów czy oprogramowania można rozliczyć w projekcie w dwojaki sposób:

- a) w ramach cross-financingu nie ma ograniczenia co do kosztu jednostkowego – wszystkie wydatki objęte cross-financiem nie mogą przekroczyć 10% wydatków kwalifikowanych projektu określonych we wniosku o dofinansowanie;
- b) sprzęt, oprogramowanie o wartości do 3,5 tys. zł mogą, zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości, podlegać jednorazowej amortyzacji. Odpis amortyzacyjny środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej jest wydatkiem kwalifikowanym w projektach dofinansowanych z EFS. W tym wypadku nie ma procentowego ograniczenia wartości odpisów amortyzacyjnych w wielkości wydatków kwalifikowanych projektu.

15. Chcielibyśmy przeprowadzić rekrutację uczestników przy pomocy zaproszeń rozsyłanych pocztą. Czy koszty kopert i znaczków stanowią koszt pośredni czy bezpośredni?

W przypadku, gdy w ramach projektu zostanie wyodrębnione zadanie

„rekrutacja”, koszty kopert i znaczków będą stanowiły koszt bezpośredni tego zadania.

16. Czy materiały biurowe (papier, toner, teczki itp.) można zaliczyć do kosztów bezpośrednich?

Do kosztów bezpośrednich można włączyć wszystkie wydatki, które można przypisać do konkretnego zadania. Jeśli np. papier i toner będą wykorzystywane w celu wydrukowania materiałów dla uczestników szkolenia mogą one stanowić koszt bezpośredni zadania pt. „szkolenie”.

17. Czy w przypadku organizowania kilku rodzajów szkoleń, na które będzie ogłoszona odrębna rekrutacja mogą się zgłosić te same osoby i wziąć udział w kilku szkoleniach, np. szkoleniach językowych i dziennikarskich? Jeśli tak, to jak liczyć te osoby?

Jeżeli chodzi o udział jednej osoby w kilku szkoleniach, to jest to decyzja wnioskodawcy i powinna logicznie wynikać z założeń projektu (nie ma formalnych zastrzeżeń w tej kwestii). W treści wniosku powinno jednak zostać dokładnie określone, czy zakładają Państwo możliwość uczestniczenia jednej osoby w kilku typach szkoleń – czy jest to niemożliwe/dozwolone/preferowane. Jeżeli chodzi o liczbę odbiorców wsparcia w projekcie, to każda osoba fizyczna liczona jest jeden raz. Jeżeli więc beneficjent przewiduje możliwość uczestniczenia jednej osoby w więcej niż jednym szkoleniu, należy odpowiednio zmniejszyć przewidywaną liczbę osób objętych wsparciem (punkt 3.2.1 wniosku – Przewidywana liczba osób/instytucji objętych wsparciem EFS w ramach projektu i ich status).

18. Czy audyt jest niezbędny w projektach PO KL ?

Audyt zewnętrzny projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki nie jest konieczny. Prawidłowa realizacja projektów będzie weryfikowana przez Instytucję Pośredniczącą

nadzorującą wdrażanie projektów w ramach danego Działania komponentu regionalnego PO KL.

19. Czy podatek VAT jest wydatkiem kwalifikowanym w ramach PO KL?

Zgodnie z art. 11 pkt 2 lit. a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1081/2006, podatek od towarów i usług może być uznany za kwalifikowalny tylko wtedy, gdy został rzeczywiście i ostatecznie poniesiony przez Beneficjenta oraz Beneficjent nie ma prawnej możliwości jego odzyskania.

Jednocześnie zgodnie z przepisami o rachunkowości podatek VAT, który nie stanowi podatku naliczonego albo podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty należnego podatku o podatek naliczony albo zwrot różnicy podatku w rozumieniu ustawy o VAT wlicza się do wartości początkowej środka trwałego, która to wartość podlega amortyzacji lub umorzeniu. W zwią-

ku z powyższym, podatek VAT, którego Beneficjent nie może odzyskać jest kwalifikowalny i powiększa wartość początkową amortyzowanego lub umarzanego środka trwałego.

20. Czy podmiot zagraniczny, który nie posiada siedziby na terytorium Polski, może być partnerem lub beneficjentem projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki?

Podmiot zagraniczny, który nie posiada siedziby na terytorium Polski, może być zarówno beneficjentem jak i partnerem projektu realizowanego w ramach PO KL, o ile zapisy Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL oraz Planu działania nie zawężają katalogu beneficjentów. W przypadku realizacji projektu w partnerstwie z podmiotem zagranicznym zastosowanie mają zapisy Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach

PO KL z 16 sierpnia 2007 r. Warunkiem uzyskania dofinansowania przez wskazanego powyżej podmiot jest złożenie wniosku o dofinansowanie wraz ze wszystkimi załącznikami w języku polskim oraz podpisanie umowy o dofinansowanie sporządzonej w tej wersji językowej. Należy również pamiętać, iż wnioskowany projekt musi przyczynić się do rozwiązania konkretnych problemów społeczno-gospodarczych w kraju (w przypadku projektów komponentu centralnego) lub w danym regionie, w którym ogłoszony został konkurs (w przypadku komponentu regionalnego). ■

Maciej Bielawski

doradca kluczowy Regionalnego Ośrodka EFS w Elblągu

Artykuł opracowany na podstawie dokumentów programowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz interpretacji Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczących.

PILOTAŻ W WUP

Eliza Popławska-Jodko

29 października 2007 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie jako jedna z pierwszych Instytucji Pośredniczących II stopnia ogłosił konkurs pilotażowy na realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki **Podziałanie 6.1.1** *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy* oraz **Podziałanie 8.1.1** *Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw*.

Kwota alokacji przeznaczona na konkurs wyniosła ogółem 5 000 000,00 PLN, w tym w Podziałaniu 6.1.1 dostępne były

środki w wysokości 2 000 000,00 PLN, natomiast w Podziałaniu 8.1.1 w wysokości 3 000 000,00 PLN

PODZIAŁANIE 6.1.1

W ramach konkursu pilotażowego Beneficjenci mogli kierować projekty do osób biernych zawodowo, które pozostawały poza ewidencją powiatowych urzędów pracy. Działania realizowane na rzecz beneficjentów ostatecznych miały na celu ich aktywizację społeczno-zawodową. Istotne więc było objęcie beneficjentów pomocy

kompleksowym wsparciem zawierającym moduł psychologiczny, moduł szkoleniowy, pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Dodatkowo premiovane były projekty, w ramach których wsparcie adresowane było tylko i wyłącznie do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy: osób niepełnosprawnych, osób po 45 roku życia oraz kobiet pozostających bez zatrudnienia.

Mimo trudnej grupy beneficjentów ostatecznych i wysokich wymagań dotyczących działań podejmowanych na ich rzecz do Wojewódzkiego Urzędu Pracy

wpłynęły aż 62 projekty, z czego większość kierowana była do kobiet i osób niepełnosprawnych. Ogólna wartość wniosków złożonych wyniosła 30 899 068,00 PLN.

W wyniku oceny formalnej odrzuconych zostało 11 wniosków, w związku z tym do oceny merytorycznej skierowanych zostało 51 wniosków. Zakontraktowanych zostało 5 projektów na łączną kwotę 1 847 160,00 PLN.

PODZIAŁANIE 8.1.1

Projekty realizowane w ramach Poddziałania 8.1.1 mogły być kierowane do osób pracujących powyżej 45 roku życia, które posiadały co najwyżej wykształcenie średnie i z własnej inicjatywy były zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

W ramach konkursu do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie wpłynęło 68 projektów, których ogólna wartość wyniosła 36 215 596,30 PLN.

Z przyczyn formalnych zostało odrzuconych 26 wniosków. Do oceny merytorycznej zostały przekazane 42 wnioski. W konkursie pilotażowym podpisano umowy na realizację 4 projektów o łącznej kwocie 2 999 900,20 PLN.

NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

Zgodnie z procedurą oceny projektów, każdy wniosek oceniany jest pod względem formalnym oraz merytorycznym. Ocena formalna dotyczy **ogólnych kryteriów formalnych**, które są takie same dla wszystkich projektów składanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz **kryteriów dostępu** ustalanych przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia dla każdego Działania i Poddziałania osobno.

Beneficjenci najczęściej popełniali błędy w kategorii ogólnych kryteriów

formalnych i dotyczyły one niezgodności wersji papierowej i elektronicznej – inna suma kontrolna, braku pliku XML w wersji elektronicznej, błędnie wpisanego numeru konkursu lub jego braku, braku pieczęci i podpisów w części V wniosku, niewypełnionych wszystkich wymaganych pól oraz braku wymaganego załącznika finansowego.

Ocena merytoryczna składa się z trzech części. Pierwsza dotyczy oceny spełnienia kryteriów horyzontalnych tj. zgodności projektu z prawodawstwem unijnym, w tym w zakresie równości płci; zgodności projektów z prawodawstwem polskim oraz zgodności projektu z zapisami Szczegółowego Opisu Priorytetów POKL.

W tym zakresie błędy dotyczyły przede wszystkim nadinterpretacji zasady równości szans, a więc realizowanie projektu tylko i wyłącznie dla jednej grupy np. kobiet bez uzasadnienia specyfiki wsparcia.

Druga część oceny dotyczy ogólnych kryteriów merytorycznych. Ocenie podlega jakość projektu, wiarygodność beneficjenta oraz budżet projektu.

W tej części beneficjenci mają trudności przede wszystkim z uzasadnieniem realizacji projektu poprzez brak odniesienia konkretnych problemów do rzeczywistej sytuacji beneficjentów ostatecznych oraz brak powiązania problemów z formami wsparcia wymienionymi w projekcie. Częstym problemem jest również poprawne zdefiniowanie rezultatów projektu i opis monitoringu tych rezultatów. Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, iż za opis tego punktu we wniosku można uzyskać aż 25 % ogólnej punktacji.

Dodatkowo beneficjenci nie definiują celów projektu, nie odnoszą się do dokumentów programowych, nie opisują szczegółowo grupy beneficjentów ostatecznych, zbyt ogólnie opisują sposób rekrutacji do projektu oraz zbyt ogólnie opisują działania (brak liczby godzin szkoleniowych, brak opisu jednostek szkoleniowych bądź modułów).

Istotnym błędem, który często ma decydujący wpływ na ocenę projektu, jest niepoprawnie sporządzony budżet i harmonogram projektu. Najczęściej pojawia się niezgodność części opisowej z budżetem i harmonogramem projektu dotycząca m. in. liczby beneficjentów ostatecznych, liczby godzin szkoleniowych, czasu trwania projektu. Ponadto często występują koszty, których wysokość nie została uzasadniona.

Zdarzają się również tzw. projekty przez kalkę, a więc projekty składane w różnych regionach, w których uzasadnienie odnosi się do problemów bądź beneficjentów ostatecznych z innego województwa.

Trzecią część oceny stanowi ocena kryteriów strategicznych projektu, których spełnienie nie jest wymagane i nie powoduje odrzucenie wniosku z przyczyn merytorycznych. Projekty, które spełniają kryteria strategiczne mogą otrzymać dodatkowe 20 punktów podczas oceny merytorycznej. Oznacza to, że w Działaniach i Poddziałaniach, w których przewidziano kryteria strategiczne Beneficjenci mogą otrzymać maksymalnie 120 punktów.

W sumie w obu Poddziałaniach pozytywną ocenę merytoryczną uzyskały 53 wnioski na ogólną kwotę 30 208 616,36 PLN w tym: 35 w Poddziałaniu 6.1.1 na kwotę 19 001 146,66 PLN i 18 w Poddziałaniu 8.1.1 na kwotę 11 207 469,70 PLN., co stanowi prawie 41% wszystkich złożonych wniosków. Dane te pozwalają stwierdzić, iż Beneficjenci składają coraz więcej dobrych projektów, które będą miały istotny wpływ na poprawę sytuacji regionalnego rynku pracy. Jest to wynikiem bardzo dobrej współpracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy z Beneficjentami, możliwości ich udziału w szkoleniach i Dniach Otwartych organizowanych przez WUP oraz możliwości indywidualnych konsultacji z pracownikami Punktu Informacyjnego EFS, a także doświadczeń wyniesionych z poprzedniego okresu programowania. ■

INSTYTUCJE ZWIĄZANE Z EUROPEJSKIM FUNDUSZEM SPOŁECZNYM W WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIM:

Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Elblągu

ul. Związku Jaszczurczego 17, 82-300 Elbląg
Telefon: (055) 642 18 58, Faks: (055) 236 27 16
e-mail: eswip@eswip.elblag.pl

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego /Instytucja Pośrednicząca/

ul. Emilii Plater 1, 10 - 562 Olsztyn
Telefon: (89) 521 97 21,
Infolinia 0801 337 801
e-mail: efs@warmia.mazury.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, Punkt Informacyjny EFS

ul. Głowackiego 28, 10-448 Olsztyn,
Telefon: (89) 522 79 55, Faks: (89) 522 79 65
e-mail: bezuch@up.gov.pl

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

ul. Emilii Plater 1, 10 - 562 Olsztyn
Telefon: (89) 52-19-500, Faks: 089 52-19-509
dps@warmia.mazury.pl

Przydatne strony internetowe:

http://www.efs.gov.pl	– strona Europejskiego Funduszu Społecznego
http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl	– portal funduszy strukturalnych
http://www.mrr.gov.pl	– portal Ministerstwa Rozwoju Regionalnego
http://www.wim.ngo.pl	– portal organizacji pozarządowych na Warmii i Mazurach
http://www.elblag.roEFS.pl	– strona Regionalnego Ośrodka EFS w Elblągu
http://www.efs.warmia.mazury.pl	– strona Departamentu EFS Urzędu Marszałkowskiego
http://www.mapa.fundusze-strukturalne.gov.pl	– Mapa dotacji Unii Europejskiej

Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych już czwarty rok pełni rolę Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany jest pod nazwą „Efektywnie Fachowo Skutecznie, czyli Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Elblągu”. Głównym jego celem jest zwiększenie gotowości i umiejętności potencjalnych projektodawców EFS do udziału w procesie wdrażania EFS (m.in. instytucje rynku pracy, organizacje pozarządowe, organizacje przedsiębiorców, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły, jednostki naukowe, itp.).

REGIONALNY OŚRODEK EFS

zaprasza
do korzystania z bezpłatnych usług:

I. SZKOLENIA

organizujemy kursy szkoleniowe przygotowujące do ubiegania się o dofinansowanie oraz przygotowujące do realizacji projektu

II. DORADZTWO

indywidualna pomoc animatora i doradców w zakresie szczegółowych zagadnień powstawania i realizacji projektów

III. INFORMACJA I PROMOCJA

prowadzimy Punkt Informacyjny dla klientów zainteresowanych Europejskim Funduszem Społecznym

**Regionalny
Ośrodek EFS**

**Regionalny Ośrodek
Europejskiego Funduszu Społecznego
w Elblągu**

Regionalny Ośrodek EFS w Elblągu szczególnie zachęca do skorzystania z oferowanej pomocy organizacje, instytucje oraz firmy mające swoje siedziby w powiatach bartoszyckim, braniewskim, elbląskim, działdowskim, iławskim, kętrzyńskim, lidzbarskim, nowomiejskim, ostródzkim i węgorszewskim..

Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do Punktu Informacyjnego w biurze Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Elblągu przy ul. Związku Jaszczurczego 17,
tel. **055 642 18 85**, e-mail: **kierownik_elblag@roefs.pl** lub **eswip@eswip.elblag.pl**

POLSKA AGENCJA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
POLISH AGENCY FOR ENTERPRISE DEVELOPMENT

Europejski Fundusz Społeczny

